

MILLIY ARMIYAMIZ YANGI O'ZBEKISTONNING MUSTAHKAM QALQONIDIR!

VATANPARVAR

● Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqa boshlagan ● 2023-yil 10-mart, №10 (3021)

BIZ
HAQIMIZDA

@ vatanparvar-bt@umail.uz

facebook.com/mudofaavazirligi

t.me/mv_vatanparvar_uz

instagram.com/mudofaavazirligi

t.me/mudofaavazirligi

youtube.com/c/uzarmiya

IJTIMOIIY-SIYOSIY, MA'NAVIY-MA'RIFIY, HARBIY-VATANPARVARLIK GA'ETASI

www.mv-vatanparvar.uz

AYOL BORKI, OLAM MUNAVVAR

5

E'TIROF

Ayol gar istasa, har ishga qodir,
Garchi oloulardan o'tsin yo'llari.
Ming bir sinovlarga bardoshi bordir,
Dunyoni tebratar nozik qo'llari.

U sizga yelkadosh, hamrohdur azal,
Qalbingizda bo'lmoq istaydi abas.
Uning yo'llariga sochmang siym-u zar,
Otash mehringizni to'shasangiz bas.

Ayol gar istasa, har ishga qodir,
Unga g'ov bo'lolmas tog'lar, to'fonlar.
Onalik mehriga dunyolar loldir,
Qoshida bosh egar shohlar, sultonlar.

Ayol gar istasa, har ishga qodir,
Qaddini bukmagay cho'ng dovonlarda.
Yurt erki yo'lida qatorda nordir,
Shaxt-la ot suradi keng maydonlarda.
Ayol gar istasa...

Zulfiya YUNUSOVA

ZUKKOLAR
BELLASHUVI

8

“KATTA
18 DUBULGA”
2-MARTA
YURTIMIZDA

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

8 МАРТ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда мўтабар аёл зотига улкан эҳтиром кўрсатиш, хотин-қизларнинг давлат ва жамият ҳаётида тутган ўрни ва нуфузини ошириш, шунингдек, ўзининг кўп йиллик самарали меҳнати, бой тажрибаси билан бугунги туб ислохотларимизда фаол қатнашиб, Янги Ўзбекистонни барпо этиш, халқимиз фаровонлигини юксалтириш йўлида ташаббус ва ибрат кўрсатиб келаётган, оилаларда маънавий-ахлоқий муҳитни мустаҳкамлаш, фарзандларимизни она Ватанга муҳаббат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялашга катта ҳисса қўшаётган опа-сингилларимизни муносиб тақдирлаш мақсадида куйидагилар орден ва медаллар билан мукофотлансин:

«Меҳнат шўхрати» ордени билан

Арзиева Мархабо Имамназаровна – Ўзбекистон металлургия комбинати» акциядорлик жамиятининг навли прокат цехи металл сараловчиси, Тошкент вилояти

Атабаева Оматхон Каримжановна – Андижон шаҳридаги «Сиёвуш голд транс» масъулияти чекланган жамияти ҳайдовчиси, Андижон вилояти

Ахмедова Зулфия Рахмоновна – «Навой кон-металлургия комбинати» акциядорлик жамиятининг «Навой машинасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси темирчилик-пресслаш цехи машинисти, Навой вилояти

Ахмедшина Фания Авзаловна – Жиззах давлат педагогика университетининг умумий тарих кафедраси профессори, Жиззах вилояти

Бегматова Азза – Ўзбекистон давлат драма театри етакчи саҳна устаси

Қобилова Мавлуда Умрзоқовна – Муборак нефть ва газ қазиб чиқариш бошқармасининг бўлим етакчи муҳандис-технологи, Қашқадарё вилояти

Мазахидова Надира Ташпулатовна – Қўқон шаҳридаги «Қўқон ёр-ёри» ашула ва рақс фольклор-этнографик ансамбли мусиқа раҳбари, Фарғона вилояти

Маматкулова Айсара Бердикуловна – Сардоба туманидаги «Нурафшон дала сари» фермер хўжалиги бошлиғи, Сирдарё вилояти

Матякубова Меҳрибан Кадамовна – «Хунарманд» уюшмасининг Хива шаҳар бўлими аъзоси, каштачи, Хоразм вилояти

Нармурадова Махбуба Акрамовна – Самарқанд шаҳар ободонлаштириш бошқармасининг фаррошлар бригадаси бошлиғи, Самарқанд вилояти

Ражабова Мархабо Мухаммадиевна – Қорақўл туманидаги «Хосиятли Қорақўл нури» масъулияти чекланган жамияти таъсисчиси, Бухоро вилояти

Расулова Муқаддам Мансуржоновна – Ўзбекистон Республикаси Оила ва хотин-қизлар қўмитаси ҳузуридаги Аёлларни реабилитация қилиш ва мослаштириш республика маркази директори

Саидмуродова Максуда – Мингбулоқ тумани маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш бўлими бошлиғининг маслаҳатчиси, Наманган вилояти

Хаитова Айжомал Назировна – Олтинсой туманидаги «Туяқуш тиллолари» оилавий корхонаси раҳбари, Сурхондарё вилояти

Хожаметова Замира Жумабаевна – Қўнғирот туманидаги «Kungrad agro-solodko system» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Қорақалпоғистон Республикаси

«Дўстлик» ордени билан

Айтбагамбетова Айбатша Бекбердиевна – Гулистон шаҳридаги «Дўстлик» маданият маркази хореографи, Сирдарё вилояти

Алимова Арзихан Абдиллаевна – «Хунарманд» уюшмасининг Жиззах вилояти бошқармаси аъзоси, қуроқчи

Аталикова Евгения Владимировна – Қувасой шаҳридаги «Қувасойцемент» акциядорлик жамиятининг хомашёни қайта ишлаш участкаси кран машинисти, Фарғона вилояти

Байрамова Наталья Шамуратовна – Тупроққалъа туманидаги «Матёқуб Қодир» чорвачилик фермер хўжалиги технологи, Хоразм вилояти

Васильева Татьяна Александровна – «Ўзаэронавигация маркази» давлат унитар корхонасининг Ҳаводаги ҳаракатни бошқариш автоматлаштирилган тизими Тошкент маркази ҳудудий бўлинмаси диспетчери

Джуракулова Саодат Эшқобиловна – Бойсун тумани ҳокимининг ўринбосари – оила ва хотин-қизлар бўлими бошлиғи, Сурхондарё вилояти

Исмаилова Гавхар Абдуманановна – «Олмалик кон-металлургия комбинати» акциядорлик жамиятининг Мис эритиш заводи мисни электролизлаш цехи кран машинисти, Тошкент вилояти

Каипова Гулистан Сарсенбаевна – Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказининг Қорақалпоғистон филиали жонлантириш бўлими шифокори, Қорақалпоғистон Республикаси

Каюмова Махфуза Абдинабиевна – Пахтачи туманидаги «Пахтачи агро ҳамкор томорқа хизмати» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Самарқанд вилояти

Лян Екатерина – Сабзавот, полиз экинлари ва картошқачилик илмий-тадқиқот институтининг иссиқхонада сабзавот, полиз экинлари генетикаси, селекцияси ва уруғчилиги лабораторияси мудири

Насридинова Шохидат Тауфиковна – Мирзо Улуғбек туманидаги «Milk Foods Trade» масъулияти чекланган жамияти бош директори, Тошкент шаҳри

Нестерович Людвиг Петровна – Ўзбекистон Бадий ижодкорлар уюшмаси аъзоси, ҳайкалтарош

Рискулова Айногул Жунусовна – Марҳамат туманидаги «Марҳамат 112-қурилиш» масъулияти чекланган жамияти пардозчиси, Андижон вилояти

Салимова Манзура Алимовна – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси аъзоси

Сариева Нурбиби Баймахановна – Конимех туманидаги «Қорақўл Учтепа сур» масъулияти чекланган жамияти чўпони, Навой вилояти

Халбаева Дилрабо Джурабековна – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси аъзоси

Чўлиева Зийнат Бобоевна – «Ўзбектелеком» акциядорлик компаниясининг Бухоро филиали ахборот хавфсизлиги ва маълумотлар узатиш тармоқларини бошқариш бўлими муҳандиси, Бухоро вилояти

Эргашева Танзила Низамовна – Наманган шаҳридаги «Art Soft Tex» масъулияти чекланган жамияти тикувчиси, Наманган вилояти

Юлдашева Мавлуда Меликовна – Шаҳрисабз шаҳридаги «Ипак йўли» маҳалла фуқаролар йиғини раиси, Қашқадарё вилояти

II даражали «Соғлом авлод учун» ордени билан

Дадабоева Манзураҳон – Андижон туманидаги 10-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернати директори, Андижон вилояти

Зоирова Азиза Ибрагимовна – Қарши давлат университетининг француз тили ва адабиёти кафедраси мудири, Қашқадарё вилояти

Зоҳидова Мамураҳон Насиллоевна – Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг ўқув-методика ва ҳарбий-ватанпарварлик бўлими бошлиғи, ёзувчи

Мирзаева Меҳринисо Латиповна – Гиждувон туманидаги «Маржона Эъзоза» нодавлат мактаб-гача таълим ташкилоти раҳбари, Бухоро вилояти

Эшматовна Дилором Бахрамовна – Сергели туманидаги 6-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаби директори, Тошкент шаҳри

II даражали «Саломатлик» ордени билан

Гадоева Дилфуза Мустафоевна – Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказининг Бухоро филиали оғир куйиш жароҳатлари бўлими

катта ҳамшираси, Бухоро вилояти

Холмуродова Замира Бахромовна – Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказининг Жиззах филиали неврология бўлими мудири, Жиззах вилояти

Шавазова Муҳаббат Исматовна – Республика перинатал марказининг чақалоқлар анестезиология ва реанимация бўлими анестезиолог-реаниматологи

Юлдашева Райхон Сайфидиновна – Республика ихтисослаштирилган кўз микрохирургияси илмий-амалий тиббиёт марказининг Самарқанд филиали кўз жарроҳи, Самарқанд вилояти

«Соғлом турмуш» медали билан

Мадалиева Феруза Махаммадовна – «Тараққиёт» аҳолининг турмуш тарзини ривожлантиришга кўмаклашиш маркази раҳбари, Фарғона вилояти

Мирзаева Елена Садуллаевна – Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг «Foreign Languages» телеканали хорижий тиллардаги илмий-маърифий ва бадий дастурлар муҳаррири

Эркаева Шоира Бахрамовна – Қамаш туманидаги «Мироншоҳ ва Иброҳимжон» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Қашқадарё вилояти

«Содиқ хизматлари учун» медали билан

Алеуова Гулистан Усербаевна – Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг халқаро-ҳуқуқий масалалар бўйича катта ёрдамчиси

Ахатова Замира Рустамовна – Каттақўрғон шаҳар ички ишлар бўлимининг ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўлинмаси хотин-қизлар масалалари бўйича катта инспектори, Самарқанд вилояти

Расулова Лола Анваровна – Қорақалпоғистон Республикаси божхона бошқармасининг «Хўжайли» чегара божхона пости катта инспектори

Рахматова Гулзода Шоврукжоновна – Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий хизматчиси

«Келажак бунёдкори» медали билан

Айтмуратова Сарбиназ Елмурат қизи – Нукус шаҳридаги Ёшлар технопаркиннинг инновацион лойиҳаларни жалб қилиш ва саралашни ташкил этиш бўлими бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикаси

Давронова Шарифа Жамшеровна – Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси

Маннопова Фотима Саид қизи – Тошкент шаҳридаги «Techno time academy» робототехника мактаби директори

«Шўхрат» медали билан

Абдиева Муътабар Арслоновна – Сирдарё туманидаги «Reka-Med Farm» масъулияти чекланган жамиятининг инфузион эритмалар ишлаб чиқариш цехи йиғувчи-қадоқловчиси, Сирдарё вилояти

Абдукадирова Саида Исламовна – «Иссиқлик электр станциялари» акциядорлик жамиятининг «Тошкент иссиқлик электр станцияси» филиали марказлаштирилган таъмирлаш цехи кран машинисти, Тошкент вилояти

Азимова Гулмира Джахановна – Самарқанд вилояти транспорт бошқармасининг трамвай линияларини эксплуатация қилиш дирекцияси трамвай ҳайдовчиси

Артикова Дилноза Илхомбаевна – Ўзбекистон давлат филармониясининг Хоразм вилояти бўлинмаси раққосаси

Воҳидова Нилуфар Умаровна – «Хунарманд» уюшмасининг Чуст тумани бўлими аъзоси, дўппидўз, Наманган вилояти

Даулетмуратова Зулхумар Махсетовна – Хўжайли туманидаги 2-оилавий болалар уйи директори, Қорақалпоғистон Республикаси

Зиятова Махмуда Маматқуловна – Шароф Рашидов туманидаги «Махмуда Зарина Зарифа» масъулияти чекланган жамияти директори, Жиззах вилояти

Исмадиярова Диларам Тулкуновна – Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг Сирдарё вилояти бўлими мутахассиси, «Оқида аёллар» ҳаракати аъзоси

Касимова Шахзодаҳон Рамизидиновна – Ўзбекистон Республикаси Тоғ-кон саноати ва геология вазирлигининг Фан ва инновациялар бошқармаси бош мутахассиси

Касимова Шоира Сатволдиевна – Андижон вилояти бош имом-хатибининг хотин-қизлар масалари бўйича ёрдамчиси, бош отинойиси

Қахорова Ирода Иминжоновна – Уйчи туманидаги «Зиёкор» маҳалла фуқаролар йиғини хотин-қизлар фаоли, Наманган вилояти

Қиличева Ойша Тенглашевна – Нурота туманидаги «Мурувват» ногиронлар учун эр-

каклар интернат уйи хўжалик бекаси, Навоий вилояти

Мехмонова Рўзихон Абдувалиевна – Балиқчи тумани йўл хўжалиги пудрат таъмирлаш-фойдаланиш корхонаси ишчиси, Андижон вилояти

Мустафаева Шахноза Байзақовна – Янгийўл шаҳридаги «Дугоналар» ногирон аёллар жамияти раиси, Тошкент вилояти

Мухутова Лола Мухаммадовна – Олот туманидаги «Олот каштадўзлари» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Бухоро вилояти

Нуржанова Сабохат Шомуратовна – «Ичан қалъа» давлат музей-кўриқхонаси экскурсоводи, Хоразм вилояти

Самиева Гузал Мухитдиновна – Сариосиё тумани давлат солиқ инспекцияси бошлиғи, Сурхондарё вилояти

Сулаймонова Гулчехра Тохир қизи – «Тошкент йўловчи вагонларини қуриш ва таъмирлаш заводи» акциядорлик жамиятининг кўприкли кран машинисти

Усмонова Гулнора Хошимжоновна – Бағдод туманидаги «Гулнора Матқулбод бодомлари»

ишлаб чиқариш кооперацияси раҳбари, Фарғона вилояти

Файзуллаева Насиба Нуруллаевна – «Навоийазот» акциядорлик жамиятининг полипропилен қоп ишлаб чиқариш цехи оператори, Навоий вилояти

Халиярова Хабиба Алексеевна – Ғузур туманидаги «Моҳигул Моҳларойим жилоси» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Қашқадарё вилояти

Ходжиболаева Раъно Одилевна – Фарғона шаҳридаги «Сурхтепа» маҳалла фуқаролар йиғинидаги ҳоким ёрдамчиси, Фарғона вилояти

Шерова Зулфия Махмудовна – Шўрчи туманидаги «Шўрчи Азиз агрофирма» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Сурхондарё вилояти

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2023 йил 6 март

(ЎЗА)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда хотин-қизларни эъозлаш, уларнинг эзгу орзу-интилишларини қўллаб-қувватлаш ҳамда ўзининг иқтидори, изланувчанлиги, муҳим ғоя ва ташаббуслари, ибратли амалий ишлари ва эришган ютуқлари билан юртимиз ёшларига ўрнак бўлиб келаётган, ижтимоий-иқтисодий ҳаётимиздаги ўзгаришлар жараёнида фаол иштирок этиб, Ватанимиз равнақи йўлида бор куч-ғайрати, замонавий билим ва малакаси, маънавий-интеллектуал салоҳиятини намоян этаяётган қизларимизни муносиб рағбатлантириш мақсадида:

1. Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг иқтидорли қизларини аъло хулқи, ноёб истеъдоди, зукколиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари ҳамда таълим, фан, адабиёт, санъат, маданият,

спорт соҳаларида ва жамоатчилик фаолиятида эришган алоҳида ютуқлари учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисидаги таклифлари иловадаги рўйхатга мувофиқ маъқуллансин.

2. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганларга 8 март – Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан ўтказиладиган байрам тантаналарида совриндорлик дипломлари ва кўкрак нишонлари топширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларининг ҳар бирига базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 баравари миқдорида пул мукофоти берилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва омма-

вий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаларининг ибратли фаолияти, уларнинг ноёб истеъдоди ва эришган ютуқларини кенг ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари С. Умурзаков зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2023 йил 6 март

Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганлар Р Ў Й Х А Т И

Ниетбаева Ҳурлиман Аманбай қизи – Қорақалпоқ давлат университетининг 3-босқич талабаси

Самандарова Барно Тозабой қизи – Қорақалпоғистон Республикаси Амударё туманидаги 35-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Абдукаримова Феруза Улуғбек қизи – Юнус Ражабий номидаги Ўзбек миллий мусиқа санъати институтининг 4-босқич талабаси (Андижон вилояти)

Мухтархўжаева Дурдона Муталибжон қизи – Д.И. Менделеев номидаги Россия кимё-технология университетининг Тошкент шаҳридаги филиали 2-босқич талабаси (Андижон вилояти)

Аминова Нигинабону Бахриддиновна – Тошкент молия институтининг 2-босқич магистранти (Бухоро вилояти)

Ғайратова Гулзода Санъат қизи – Бухоро давлат университетининг 4-босқич талабаси

Анварбекова Чарос Анварбек қизи – Тошкент давлат аграр университетининг 1-босқич магистранти (Жиззах вилояти)

Шокирова Самира Салоҳиддин қизи – Жиззах вилояти Жиззах шаҳридаги 19-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Суюнова Мадина Мухиддин қизи – Қашқадарё вилояти Китоб туманидаги 1-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг 10-синф ўқувчиси

Тўраева Маъмура Ўрал қизи – Қашқадарё вилояти Нишон туманидаги 18-умумий ўрта таълим мактабининг ижодий-маданий масалалар бўйича тарғиботчиси

Жалолова Лобархон Суннатullo қизи – Навоий давлат педагогика институтининг 2-босқич талабаси

Рахматова Дилдора Исмаил қизи – Навоий вилояти Кармана туманидаги спорт мактабининг бадиий гимнастика бўйича мураббийси

Абдулазизова Нигора Мухаммаджон қизи – Наманган давлат университетининг 4-босқич талабаси

Мамажоновна Мухлисахон Музаффар қизи – Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университетининг 4-босқич талабаси (Наманган вилояти)

Худоёрова Фарангиз – Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳридаги «Алишер Навоий» маҳалла фуқаролар йиғинидаги ёшлар етакчиси

Эргашова Бахора Сайфилло қизи – Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг итальян тили таржима назарияси ва амалиёти кафедраси мудири (Самарқанд вилояти)

Абдуолимова Зарнигорхон Алишер қизи – Гулистон давлат университетининг 4-босқич талабаси

Обидова Ҳилола Илҳомжон қизи – Сирдарё вилояти Гулистон шаҳридаги «Бетон саноат» масъулияти чекланган жамияти бош директорининг ўринбосари

Илматова Рината Ринатовна – Термиз давлат педагогика институтининг 1-босқич магистранти

Мирзаева Садоқат Ҳусниддин қизи – Сурхондарё вилояти Шеробод туманидаги 50-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Исомадинова Ғўзал Захриддин қизи – Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг 4-босқич талабаси (Тошкент вилояти)

Йўлдошева Наргиза Дастан қизи – Камолиддин Бехзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институтининг 4-босқич талабаси (Тошкент вилояти)

Жамолиддинова Нодирабегим Бахтиёржон қизи – Фарғона жамоат саломатлиги тиббиёт институтининг 4-босқич талабаси

Эргашева Нилуфархон Акрамжон қизи – Фарғона вилояти Марғилон шаҳридаги Эркин Воҳидов номидаги ижод мактабининг 11-синф ўқувчиси

Оллаёрова Севинчой Фарход қизи – Хоразм вилояти Хива шаҳридаги Президент мактабининг 11-синф ўқувчиси

Юсупова Индира Рустамовна – Урганч давлат университетининг 4-босқич талабаси

Абдуллаева Ширин Баходировна – Тошкент шаҳри Яшнобод туманидаги 152-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

Тулибоева Садоқат Акмурат қизи – Тошкент шаҳридаги 77-ихтисослаштирилган кўзи ожизлар мактаб-интернатининг 10-синф ўқувчиси

(ЎЗА)

МАМЛАКАТИМИЗ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ УЧУН МУНОСИБ ШАРОИТ ЯРАТИБ БЕРИШ — ДОИМО ЭЪТИБОРИМИЗ МАРКАЗИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Халқаро хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, мухтарам наоҳонлар!

Мунис опа-сингиллар!

Дилбар қизларим!

Авалло, сиз, азизларни, сизларнинг тимсолингизда бутун Ўзбекистон хотин-қизларини 8 март байрами билан чин қалбимдан муборакбод этаман. Барчангизга ўзимнинг юксак ҳурматим ва эзгу тилақларимни билдираман.

Биз бу қутлуғ байрамни доимо орзиқиб, катта қувонч ва ҳаяжон билан кутамиз. Чунки бу шуқуҳли айём юртимизга яшариш ва янгиланиш фаслини – фасли навбахорни бошлаб келади. Бу байрам дилимиздаги сиз, азизларга бўлган самимий ҳурмат ва эҳтиромимизни, меҳру муҳаббатимизни яна бир бор ифода этишга имкон беради.

Бугун ҳар биримиз чексиз миннатдорлик ҳисси билан Яратганинг буюк мўъжизаси бўлган аёл зотига – меҳрибон оналаримиз, қадрли опа-сингилларимиз, лобар қизларимиз шаънига энг гўзал сўзларни айтишимиз табиийдир.

Биз сизларни энг аввало фидойилик тимсоли деб биламиз. Меҳридарё қалбингиз, ақл-заковатингиз, севги ва садоқатингиз учун сизлардан бир умр қарздормиз.

Янги Ўзбекистонни барпо этишда, Учинчи Ренессанс бунёдкори бўлган ёш авлодни тарбиялашда сизларга, сизларнинг буюк мураббийлик фазилатларингизга таянамиз.

Қадрли опа-сингиллар!

Биз эркин ва фаровон, демократик, дунёга очик мамлакатни барпо этишда бутун халқимиз қатори хотин-қизларимиз ҳам беқиёс ҳисса қўшаётганини албатта юксак қадрлаймиз.

Шу борада фақат айрим рақамларни келтириб ўтишга руҳсат бергайсиз.

Ҳозирги вақтда юртимизда фидо-корона меҳнат қилаётган ҳурматли аёлларимизнинг улуши тиббиётда – 77 фоизни, таълим соҳасида – 74 фоизни, иқтисодиёт ва sanoat тармоқларида эса 46 фоизни ташкил этмоқда.

Агар 2017 йилда хотин-қизларнинг бошқарув соҳасидаги улуши 27 фоиз бўлган бўлса, бугунги кунда 33 фоизга, сиёсий партиялар сафида 40 фоиздан – 47 фоизга, тадбиркорликда 21 фоиздан – 37 фоизга етди.

Билимли, ташаббускор ва фаол аёлларимиздан 2 минг нафарга яқини давлат ва жамоат ташкилотларида раҳбарлик лавозимларида хизмат қилмоқда. Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларининг 33 фоизи, Сенат аъзолари ҳамда маҳаллий кенгашлар депутатларининг 25 фоизи хотин-қизлар эканини таъкидлаш лозим.

Ватанимиз ва халқимиз олдидаги муносиб хизматлари учун аёлларимиздан 17 нафари энг олий мукофот – «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланган. Хотин-қизларимиз орасида 5 нафар академик, олий таълим муассасаларининг ўзида 700 нафардан зиёд фан доктори, қарийб 3 минг нафар фан номзоди, шунингдек, «Ўзбекис-

тон халқ шоири», «Халқ артисти», «Халқ ўқитувчиси» ва бошқа фахрий унвонларга сазовор бўлган кўплаб аёлларимиз бор.

Бундай жонқуяр опа-сингилларимизни Янги Ўзбекистоннинг олтин фонди, десак, ҳар томонлама тўғри бўлади.

Ҳурматли анжуман иштирокчилари!

Мамлакатимизда хотин-қизларнинг ҳаёт ва меҳнат шароитларини яхшилаш, уларга дахлдор ижтимоий муаммоларни ҳал этишга устувор аҳамият қаратилмоқда.

Шу мақсадда ўтган йили 872 мингдан зиёд хотин-қизларнинг бандлиги таъминланди. 233 мингдан кўпроқ аёлларга 4 триллион 700 миллиард сўм кредит ажратилди. 252 мингдан ортиқ опа-сингилларимиз меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касб-хунарлар ва тадбиркорликка ўқитилди.

Хабарингиз бор, биз халқимиз, айниқса, опа-сингилларимизни кўпдан буён қийнаб келган уй-жой муаммосини ечиш мақсадида катта дастурларни амалга оширмоқдамиз. Агар 2017 йилда мамлакатимиз бўйича қарийб 8 минг квартиралари 191 та кўп қаватли уй-жой қурилган бўлса, ўтган йили – шунга эътибор беришингизни сўрайман – 56 минг квартиралари 1 433 та уй-жой барпо этилди. Жорий йилда эса яна 90 минг хонадон учун тураржойлар қурилади.

Ўтган йили 14 мингга яқин опа-сингилларимизнинг уй-жой шароити яхшиланди, қарийб 7 минг нафар эҳтиёжманд хотин-қизларга ижара тўловлари қоплаб берилди.

Мана шундай эзгу ишларимиз орқали қанча хонадонларга қувонч ва шодлик киргани, қанча-қанча одамларнинг ҳаёт даражаси ва сифати тубдан ўзгаргани, минглаб аёлларимизнинг руҳи кўтарилиб, уларнинг эртанги кунга ишончи мустаҳкамлангани биз учун энг муҳим натижадир.

Сўнгги йилларда «Аёллар дафтари» доирасида ҳам катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Қисқа муддатда салкам 642 минг нафар опа-сингилларимизга амалий ёрдам кўрсатилгани бу борадаги ишларимиз кўлампидан далолат беради.

Хотин-қизлар саломатлигини асраш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, миллий генофондни яхшилаш мақсадида ўтган йили 9 миллион нафар аёл тиббий кўриқдан ўтказилди. Уларнинг 3 миллиондан зиёди амбулатор, 347 минг нафари эса стационар шароитда доволанди.

Юртимизда хотин-қизларнинг сифатли таълим ва тарбия олишига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мутафаккир жадид бобомиз Абдурауф Фитрат таъбири билан айтганда, **«Оналар – бутун башариятнинг тарбиячиларидир»**.

Дарҳақиқат, оилада бир нафар қиз ўқиб, олий маълумотга, замонавий касб-хунарга эга бўлса, хонадондаги муҳит бутунлай ўзгаради. Биз шу мақсадда хотин-қизлар таълимини қўллаб-қувватлаш бўйича муҳим дастурни қабул қилдик.

Қиёслаш учун бир мисол келтирмакчиман.

Агар бундан 6 йил аввал олийгоҳларда 110 минг нафар хотин-қиз таҳсил олган бўлса, ҳозирги кунда бу рақам қарийб 5 баробар кўпайиб, 500 минг нафарни ташкил этмоқда. Шу тариқа бугунги кунда олий таълим олаётган талабалар орасида қизларимизнинг улуши 50 фоизга етгани тарихимизда мисли кўрилмаган натижадир.

Янги тартибга мувофиқ, магистратурада ўқиётган 10 мингдан ортиқ талаба қизлар учун 68 миллиард сўмдан зиёд контракт пуллари давлат томонидан тўлаб берилди. 65 мингдан кўпроқ талаба хотин-қизларга 727 миллиард сўмга яқин фоизсиз таълим кредити ажратилди.

Эҳтиёжманд оилаларда яшаётган қарийб 2 минг нафар қизлар, шунингдек, мутахассислиги бўйича беш йиллик меҳнат стажига эга бўлган 500 нафардан ортиқ хотин-қизларимиз олийгоҳларга алоҳида квота асосида ўқишга қабул қилинди.

Дунёда чуқур иқтисодий инқироз давом этаётган ҳозирги кунда, қанчалик қийин бўлмасин, зарур маблағ ва имкониятларни топиб амалга ошираётган бундай саяё-ҳаракатларимиз албатта ўз натижасини беради. Олийгоҳларда таҳсил олаётган хотин-қизларимиз орасидан илм-фан, сиёсат ва жамоат арбоблари, машҳур маданият ва санъат, спорт намояндалари етишиб чиқади, деб ишонаман. Азиз опа-сингиллар!

Кейинги йилларда Ўзбекистон хотин-қизларининг овози халқаро минбарлардан ҳам дадил янграётгани барчамизни қувонтиради. Улар минтақавий ва халқаро тузилмалар, нуфузли форум ва анжуманларда фаол иштирок этаётганидан хабарингиз бор.

Бу ҳақда сўз юритганда, мамлакатимиз ташаббуси билан 2020 йилда Марказий Осиё мамлакатлари етакчи аёллари мулоқотида асос солинганини таъкидлаш лозим. Ўтган йили эса Тошкентда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Хотин-қизлар форуми бўлиб ўтди. Буларнинг барчаси хотин-қизлар муаммоларини минтақа ва халқаро миқёсда муҳокама қилиш, уларни ҳал этиш бўйича янги ташаббусларни илгари суриш имконини бермоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, бугунги тантанамизда иштирок этаётган, ана шундай саяё-ҳаракатларимизни қўллаб-қувватлаб келаётган хорижий давлатларнинг ҳурматли элчилари ва халқаро ташкилотлар вакилларини ҳам самимий қутлайман. Барчамиз чин дилдан уларнинг мамлакатлари ва халқларига тинчлик ва фаровонлик тилаймиз.

Қадрли ватандошлар!

Шу ўринда кўнглимдаги бир эзгу фикрни сиз, азизларга айтишни жоиз деб биламан.

Биз Ўзбекистонда қандай қонун ва қарорларни қабул қилмайлик, қандай ислохотларни ҳаётга жорий этмайлик, давлат раҳбари сифатида менинг кўз ўнгимда аввало мунис оналаримиз, меҳрибон опа-сингилларимиз сиймоси, уларнинг дарду ташвишлари туради.

Сиз, азизларимнинг оила даврасида тинч-омон, соғ-саломат, фаровон ва бахтли турмуш кечиришингиз, жамият ҳаётида фаол иштирок этишингиз учун хизмат қилишни мен ўзим учун нафақат асосий вазифа, балки шарафли бурч, деб биламан. **Чунки оила таянчи, жамият устуни бўлган оналаримиз, аёлларимиз ҳаётдан рози бўлса, бутун халқимиз ҳаётдан рози бўлади. Халқ рози бўлса, Яратганимиз ҳам биздан рози бўлади.**

Хабарингиз бор, республика хотин-қизлар ташкилоти ҳозирги вақтда Оила ва хотин-қизлар қўмитаси сифатида янгича мазмунда фаолият кўрсатмоқда. Қўмитанинг ваколат ва фаолият доираси кенгайтирилиб, унинг таркибига билимдон ва юқори малакали янги кадрлар жалб этилди. Жумладан, биринчи марта энг қуйи бўғинда – 9 минг 400 дан зиёд маҳаллада аёллар муаммоларини ҳал этишга кўмаклашадиган хотин-қизлар фаоли лавозимлари жорий этилди.

Буларнинг барчаси Оила ва хотин-қизлар қўмитасини Ўзбекистон аёлларининг чинакам таянчи ва суянчига айлантиришга хизмат қилади.

Мухтарам ватандошлар!

Маълумки, турли соҳаларда дастлабки муҳим натижаларга эришиб, ёшларимизга намуна бўлаётган истеъдодли қизларимизни шу қутлуғ байрам арафасида Зулфия номидаги давлат мукофоти билан тақдирлаш яхши аънаомизга айланган. Бугун Зулфияхонимга муносиб издош сифатида эътироф этилган яна 28 нафар оқила ва истеъдодли қизларимизга ана шу мукофотларни топшираемиз.

Сиз, азиз қизларимни ҳаётингиздаги илк зафар билан чин дилдан табриклаб, барчангизга янги-янги ютуқлар тилайман.

Бугунги хурсандчилик кунда ўз соҳасида ибратли натижаларга эришган, давлат ва жамият ҳаётида фаол иштирок этиб, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга муносиб ҳисса қўшиб келаётган ҳурматли аёлларимиздан катта бир гуруҳи давлатимизнинг юксак ордени ва медалларига сазовор бўлдилар.

Фурсатдан фойдаланиб, уларнинг барчасини самимий табриклайман.

Азиз ва қадрли ватандошлар!

Бугунги ўта оғир ва мураккаб замонда биз ўз олдимизга улкан вазифаларни қўймоқдамиз. Уларни бажариш албатта осон бўлмайди. Лекин бу шарафли йўлда бизга чексиз куч ва мадад берадиган мард ва олижаноб халқимиз, мухтарам оналаримиз, азиз опа-сингилларимиз бор экан, кўзлаган улуғ мақсадларимизга албатта етамиз.

Янги Ўзбекистонни барчамиз биргаликда бунёд этамиз!

Сизларга, бутун мамлакатимиз аёлларига сиҳат-саломатлик, оилавий бахт, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Қутлуғ байрамингиз муборак бўлсин!

Аёл – миллатнинг боши, жами фазлу яхшилик ундан бошланади. Шунинг учун ҳам ҳаётимизга мазмун бағишлайдиган, фарзандлар қалбига одамийлик, мардлик, олижаноблик фазилатларини гўзал тарбия орқали сингдира оладиган оналар, аёллар ҳар бир давлатда қадрлидир. Юртимизда ҳар йили 8 март – Халқаро хотин-қизлар куни кўтаринки руҳда нишонланиши замирида миллатдошларимизнинг бу нозик хилқат вакилларига ҳурмати ва эҳтироми мужассам.

АЁЛ БОРКИ,

ОЛАМ МУНАВВАР

Мудофаа вазирлиги марказий аппаратида ҳам гўзал фаслнинг ушбу нафис байрами ўзгача руҳда нишонланди. Тантанада мудофаа вазирининг ўринбосари генерал-майор Ҳамдам Қаршиев, давлат ҳамда жамоат ташкилотлари вакиллари ва вазирлик тизимида фаолият юритаётган аёллар иштирок этди.

Дастлаб генерал-майор Ҳамдам Қаршиев мудофаа вазирининг хотин-қизларга йўллаган байрам табригини ўқиб эшиттирди. Шундан сўнг бир гуруҳ ҳарбий ва Қуролли Кучлар хизматчи аёллари мудофаа вазирининг эсдалик нишони, «Намунали хизмати учун», «Ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги фаол иштироки учун» кўкрак нишонлари ҳамда қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Тантанада сўзга чиққанлар сўнгги йилларда мамлакатимизда хотин-қизларнинг жамиятимиздаги ўрни ва мавқеини ошириш борасида амалга оширилаётган изчил ислохотларга тўхталди. Нозик қалб соҳибларига кўрсатилаётган бундай юксак эътибор, эҳтиром сабаб уларнинг ҳар жабҳада фаоллиги кўзга ташланаётгани таъкидланди. Хусусан, шарафли касб – ҳарбий соҳада фидокорона хизмат қилаётган аёлларнинг борлиги, улардаги фидойилик, бурчга садоқат кўнгилларда чексиз фахр, ифтихор туйғуларини жунбишга келтириши эътироф этилди. Аёл ҳарбий хизматчиларнинг Халқаро армия ўйинларида, турли

мусобақаларда эришаётган ютуқлари, қўлга киритаётган натижалари, касбий маҳорати, тажрибаси олқишланди.

– III даражали «Намунали хизмати учун» кўкрак нишони билан тақдирландим, – дейди Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали катта ординатори тиббий хизмат майори Ҳаётхон Йўлдошева. – Катта сахнада, кенг жамоатчилик олдида мукофотни қабул қилиб олиш жуда ҳаяжонли бўлар экан. Ўша лаҳзаларда қалбимда танлаган касбимдан фахрланиш туйғусини ҳис қилдим. Эътибордан бошим кўкка етди. Мен бу кунни ҳеч қачон унутмайман. Бундан буён ҳам менга билдирилган юксак ишончга муносиб бўлишга, танлаган касбимда оқори чўқиларни забт этишга ваъда бераман.

– Аёл киши учун эҳтиромнинг қиймати бебаҳо, – дейди «Ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги фаол иштироки учун» кўкрак нишони соҳиби Сайёра Аъзамова. – Касбим

туфайли эъзозланганимдан беҳад шодман. Эришган бу ютуғимда қадрдон жамоамнинг ҳам ҳиссаси бекиёс. Улардан миннатдорман. Тилагим, бизни ҳурмат қилганлар ҳамиша шундай улуғлар қаторида бўлишсин.

Байрам тантанаси кўнгиллардаги ана шундай эзгу тилак ва истакларни юзага чиқарди. Аёллар кулгиси, шодлигидан атроф-олам янада ёришиб кетгандек бўлди. Қуролли Кучлар Марказий ашула ва рақс ансамбли хонандалари ҳамда таниқли санъаткорлар ижросидаги концерт дастури эса кўнгиллардаги инжа туйғуларга сайқал берди.

**Подполковник
Гулнора ҲОЖИМУРОДОВА**

ТИББИЙ ОТРЯДИМИЗ

Туркияда 24 кун давомида зилзила оқибатларини бартараф этишда иштирок этган Ўзбекистон Мудофаа вазирлигининг малакали ҳарбий хизматчилари юртимизга қайтиб келди.

ТУРКИЯДАН ҚАЙТИБ КЕЛДІ

Ислон Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропортида Мудофаа вазирлигининг тиббий отрядини мудофаа вазирининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари генерал-майор Ҳамдам Қаршиев, Туркиянинг Ўзбекистондаги ҳарбий атташеси полковник Абдулқодир Овчи, кенг жамоатчилик вакиллари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кутиб олди.

Туркиянинг мамлакатимиздаги ҳарбий атташеси полковник Абдулқодир Овчи оғир дамларда елка тутган биродар ўзбек халқига, хусусан, Мудофаа вазирлиги тиббий отрядига ўз миннатдорлигини билдирди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонни Шавкат Мирзиёевнинг топшириғига биноан, шу йилнинг 8 февраль куни Мудофаа вазирлигининг малакали ҳарбий хизматчиларидан иборат тиб-

бий отряди зилзилалар оқибатларини бартараф этишда ёрдам бериш ҳамда зилзиладан жабрланганларга тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадида Туркия Республикасига жўнаб кетган эди.

Ўзбекистонлик ҳарбий хизматчилар қарийб бир ой давомида

зилзилалардан жабр кўрган турк халқига инсонпарварлик ёрдами кўрсатиб, оғир дамларда қўллаб-қувватлаб, уларга камарбаста бўлишди. Шу вақт давомида улар жами 3 860 нафар фуқарога тиббий ёрдам кўрсатди, улар-

дан 1 795 нафари эркаклар, 1 177 нафари аёллар ва 888 нафарини болалар ташкил этади.

**Катта лейтенант
Ислонжон ҚҶЧҚОРОВ,
«Vatanparvar»**

ЕНТИРОМ

КҶНГИЛДАН БОШЛАНГАН ЗИЁРАТ

Ўтган асрнинг 80 йилларида «пахта иши» бўйича ўтказилган қатагон қанча-қанча юртдошларимизнинг ёстиғини қуритди, тирик қолганларининг қалбида эса ўчмас алам излари қолди. Бу воқеага қарийб 40 йил бўлса-да, орамизда ўша кунлар жабрини тортган инсонларнинг борлиги ва улар бугунги кунда ёш авлод учун матонат тимсоли сифатида қадрланиши эътирофга сазовор.

Мудофаа ва Ички ишлар вазирликлари ҳамкорлигида ўтказилган «Тирик хотира» деб номланган тадбир шундай кунлар жабрини тортган инсонларнинг ҳаёт йўлига бағишланди.

Тадбир доирасида ҳарбий хизматчилар Мирзо Улуғбек тумани нурунийлар кенгаши вакиллари ҳамда ўқувчи-ёшлар билан биргаликда фахрийларни зиёрат қилишди. Самимий даврада хотиралар ёдга олинди. Жамоатчилик вакиллари бу ташрифидан чексиз шод бўлган кексалар ўз миннатдорлигини ҳаяжон билан изҳор қилди, қўллар дуога очилди.

– Ташрифингиздан жуда хурсанд бўлдим, – дейди фахрий Оқил Салимов. – Бизни йўқлаганларни Аллоҳ буюк қилсин. Илоҳим, юртдошларимиз кўнглидаги меҳр-оқибат йўқолмасин, юртимиз тинчлиги абадий бўлсин.

Ҳабиба ая Усмонова бу йил 81 ёшни қарши олади. Онахоннинг турмуш ўртоғи Ваҳобжон Усмонов «пахта иши» «айбдор»ларидан бири сифатида қамоққа олинганида оиланинг кенжа фарзанди Раънохон мактабнинг саккизинчи синф ўқувчиси эди. Аёл беш фарзанди билан ёлғиз қолди. Ҳам ота, ҳам она бўлиб, уларни оқ ювиб оқ таради, ўқитди,

уй-жойли қилди. Орадан қанча сувлар оқиб ўтди. Лекин онахоннинг қалбида бешафқат тузум қолдирган яра чандиқ бўлиб қолди.

– Дадамни бутун умр соғиниб яшадик, – дейди Раъно Усмонова. – Отасиз яшаш қанчалик қийин эканлигини яхши ҳис қиламан. Онам яқингача дадамнинг йўлларига кўз тикиб ўтирардилар. «Жасадини кўрмаганман, бир куни даданг шу эшикдан кириб келса, ажабмас», дердилар. Шунинг учун уйимизнинг эшиги доим очик турарди. Дадам қамоққа олинган кунни яхши хотирлайман. Уйимиздаги идиш-товуқларгача мусодара қилишган.

Онам чеккан азобу заҳматлар... Эсласам, этим жунжикади... Шукур, у кунлар ортада қолди. Биз, фарзандлар ҳаммамиз оилали бўлдик. Бахтлимиз. – Ўтган йили онам авара кўрдилар. Унга Ваҳобжон деб исм қўйдилар. Дадамнинг номи, ёди ҳамisha қалбимизда, юрагимизда.

Тадбир кўтаринки руҳда ўтди. Ҳарбий оркестр садолари ва айниқса, Марат Ҳақимов томонидан ижро этилган ретро қўшиқлар кўнгиладардаги ғуборларни аритди.

Г. ТУРСУНБОЕВА

Миллий армиямиз сафларига ҳар томонлама етук ўғлонларни саралаш ва тайёрлаб беришда, ёшларимиз онгу тафаккурига армия, ҳарбий ҳаёт ҳақидаги тушунчаларни сингдиришда мудофаа ишлари бошқарма ва бўлимлари муҳим аҳамият касб этади.

Бундай юксак масъулият сабаб бўлғуси аскарларни ҳар томонлама ўрганиш, уларнинг интеллектуал салоҳияти, жисмоний етуклиги ва саломатлигини мукамал равишда синовдан ўтказиш бўйича мудофаа ишлари бошқарма ва бўлимларида доимий равишда қизғин фаолият олиб борилади. Миробод тумани мудофаа ишлари бўлимида бўлганимизда мана шундай чақирув олди тайёргарлик жараёнида бевосита иштирок этдик.

АСКАР БЎЛАР ЙИГИТНИНГ МАРДИ

– Саралаш жараёнида йигитларнинг саломатлиги, жисмоний тайёргарлиги ва интеллектуал салоҳиятига катта эътибор қаратилади. Ҳар томонлама синовдан ўтган, муносиб ўғлонларгина Ватан ҳимоясига йўл олади, – дейди Миробод тумани мудофаа ишлари бўлими бошлиғи подполковник Дилмурод Ортиқов. – Қувонарлиси, чақирув жараёни йилдан йилга такомиллашиб бормоқда. Эндиликда бу масъулиятли ишга кенг жамоатчилик ва ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари ҳам жалб қилинмоқда. Улар чақирув жараёни бошлангунга қадар маҳаллаларда бўлиб, чақирилувчиларнинг оилавий шароити, жамоат ишларидаги фаоллиги, қизиқишлари ва қобилияти, ҳарбий хизматга бўлган хоҳиш-истаги, одоб-ахлоқини ўрганиб чиқишади. Бу борада бизга «Маҳалла», «Нуроний» жамғармалари, Ёшлар иттифоқи туман кенгаши, туман ички ишлар органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бошқармаси, халқ таълими бўлими вакиллари, маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари, шунингдек, умумтаълим мактабла-

рининг чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик ва жисмоний тарбия фанлари ўқитувчилари яқиндан ёрдам беришмоқда. Бутлаш комиссияси томонидан ижобий хулоса олган йигитларгина муддатли ҳарбий хизматга йўл олади. Мақсадимиз истиқлолимиз ва тинчлигимизнинг метин қўрғони бўлган Қуролли Кучларимизга ҳар томонлама муносиб ёшларни саралаб беришдир.

Чақирув олди ишларининг асосий қисмини тиббий кўрик ташкил этишини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам ҳозирда қайси мудофаа ишлари бошқарма ва бўлимларида, йиғин пунктларида бўлманг, тиббий комиссия аъзоларига барча шарт-шароит яратилиб, хоналар зарур замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланганига ва ушбу жараёнга малакали мутахассисларнинг жалб этилганига гувоҳ бўласиз.

– Кўп йиллардан буён чақирув жараёнида иштирок этиб келяпман, – дейди Миробод тумани бутлаш ва ҳудудий комиссияси катта шифокори Хувайдо Ирисова. – Бугун йигитларимизда муддатли ҳарбий

хизматга бориш иштиёқи кучли. Шунинг учун улар саломатлигига ҳам жиддий эътибор беришяпти. Яъни йигитлар муддатли ҳарбий хизматга боришдан аввал олдиларида соғлиқлари билан боғлиқ улкан синовлар мавжудлигини чуқур англаб етишяпти, бирор бир касаллик билан оғриси, уни ўз вақтида даволашга, саломатликларини асрашга интилишяпти. Бу эса жуда қувонарли ҳол. Чунки бошқалар учун арзимас саналган баъзи касалликлар йигитларнинг Ватан ҳимоячиси бўлишдек эзгу мақсадларини ортга суриши мумкин. Албатта, чақирилувчиларнинг саломатлигини текшириш, синовдан ўтказиш биз, шифокорлардан катта масъулият талаб қилади. Шу боис барча текширувлар кўп йиллик тажрибага эга етук мутахассислар томонидан амалга ошириляпти.

Тиббий кўрикдан ўтаётган йигитларни суҳбатга торганимизда, уларнинг барчаси муддатли ҳарбий хизматга боришни қатъий мақсад қилиб қўйганлигини таъкидлаб ўтдилар.

– Ҳар бир эр йигит каби Ватаним тинчлиги ва осойишталигини сақлаш ишига камарбаста бўлсам, дейман. Шунинг учун ҳарбий хизматга бориш учун астойдил тайёргарлик кўрдим, – дейди Бегзод Жалилов. – Тиббий кўрикдан ва бутлаш комиссияси билан суҳбатдан муваффақиятли ўтдим. Бу синовлар мени эзгу мақсадимга йўллаётганидан беҳад шодман. Келажакда ҳаётимни ҳарбий соҳа билан боғлашни мақсад қилиб қўйганман. Интилиш ва иштиёқ билан албатта бу орзумни ҳам амалга ошираман.

Айни вақтда юртимизнинг барча ҳудудларидаги мудофаа ишлари бошқарма ва бўлимларида бўлиб ўтаётган бу каби саъй-ҳаракатлар юртимиз тинчлиги, истиқлолимиз барқарорлигига қаратилганлиги билан ҳам қадрлидир. Шуни ишонч билан айта оламизки, бу масканда сараланиб, муддатли ҳарбий хизматга муносиб топилган ўғлонлар шарафли бурчни, яқинлари ишончини албатта оқлайдилар.

**Подполковник
 Гулнора ҲОЖИМУРОВА**

Ҳарбий оила бекаларини сабр ва қаноат маликалари, десак, арзийди. Чунки ҳарбий хизматчилар қаерда бўлмасин, уларнинг умр йўлдошлари ҳам заҳматли вазифаларида елкадош, синовли кунларида суянчиқ.

Мана шу оқила бекаларимиз орасида билимдон, тadbиркор, зукко аёлларимиз борки, уларнинг интеллектуал салоҳияти, иқтидор ва қобилиятларини юзага чиқариш мақсадида ҳарбий қисм ва гарнизонларда маънавий-маърифий ва маданий тadbирлар ташкиллаштириб келинмоқда. «Мен намунали ҳарбий оила бекасиман!» шиори остида Мудофаа вазирлиги қўшинлари миқёсида босқичма-босқич ўтказилган «Балли, аёллар!» кўрик-танлови ҳам фикримиз далилидир.

Ушбу танловнинг якуний босқичи Махсус авария-тиклаш бошқармасида бўлиб ўтди. Кўрик-танловда округ ва муассасаларда хизмат қилаётган ҳарбий хизматчилар оиласининг тўққиз нафар зукко бекаси иштирок этди.

Бекалар «Мен намунали ҳарбий оила бекасиман», «Игнадан ип ўтмаса», «Баҳру байт» ҳамда «Биз Тўмарис издошларимиз» шартлари бўйича беллашдилар. Уларнинг ҳар бир чиқишини ҳайъат аъзолари одилона баҳолаб борди.

Биринчи шартда танлов иштирокчилари шеър ва видеороликлар орқали оиласи ва ўзи ҳақида маълумот берди. Иккинчи шартнинг номидан ҳам кўриниб турибдики, аёлларимизнинг чеварлиги томошабинлар нигоҳи остида синовдан ўтди.

«Баҳру байт» шarti энг қийин, шу билан бирга, энг қизиқ шартлардан бири бўлди. Унда барча оила бекаларидан халқ оғзаки ижоди намуналаридан ижро қилиб беришлари талаб этилади. Шартнинг энг қийин томони шундаки, қатнашувчилар томонидан айtilган ижод намуналари такрорланмаслиги лозим. Иштирокчилар ушбу шартга пухта тайёрланганлиги уларнинг ёдлаган лапарлари, қўшиқлари сонидан ҳамда шарт давомийлигидан ҳам маълум бўлди.

«Биз Тўмарис издошларимиз» – сўнгги шартда бекаларимизнинг маҳорати яққол намоён бўлди. Марказий ҳарбий округ вакили Сарвиноз Деҳқонова, Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлигидан Моҳинур Мирзакаримова, Жанубий оператив қўмондонлиги вакиласи Сарвиноз Каримова улуғ аждодимиз – массагетлар маликаси Тўмарис талқинини саҳнада маҳорат билан намоиш этиб, томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Ҳарбий либос, қилич ва қалқон, катта қўшинга бош бўлиб, от устида босқинчилар лашкарбоҳиси билан жанг қилиш ва душманни маҳв этиш... Буларнинг

ЗУККОЛАР БЕЛЛАШУВИ

барчасини бекаларимиз видеороликлар орқали томошабинларга тухфа этиб, эътирофларга сазовор бўлишди.

Шунга кўра, ҳайъат аъзоларининг белгиланган баҳосига асосан, «Балли, аёллар!» кўрик-танловида олий ўрин, яъни мутлақ ғолиблик Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлиги вакиласи Моҳинур Мирзакаримовага насиб этди.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Ушбу танловда биринчи ўринни бирийўла икки нафар номзод: Қуролли Кучлар академиясидан Гулшан Қурбонова ҳамда Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигидан Зарнигор Ибодова эгаллади. Қолган ўринлар эса қуйидагича тақсимланди:

иккинчи ўрин (учта):
Жанубий оператив

қўмондонлигидан Сарвиноз Каримова;

Марказий ҳарбий округдан Сарвиноз Деҳқонова;
Шарқий ҳарбий округдан Шаҳноза Муҳаммадова;
учинчи ўрин (учта):

Тошкент ҳарбий округидан Гулсанам Эшпўлатова;
Шимоли-ғарбий ҳарбий округдан Баҳора Маҳмудова;
Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округдан Зарнигор Айибова ғолибликни қўлга киритди.

Маънавий-маърифий тadbирнинг янада шуқуҳли ўтишида Махсус авария-тиклаш бошқармасининг «Импульс» жамоаси санъаткорлари муносиб улуш қўшди. Беллашувнинг барча иштирокчиларига Мудофаа вазирлиги томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди.

Шерзод ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»

Баҳор

Оламни яшнатиб қайтдингми, баҳор?
Сени кўп соғиндик, кутдик ҳар наҳор.
Ишқларни дилларга этиб пайваста,
Ҳар ёнда ифоринг тугтиб гулдаста,
Дилларни яшнатиб қайтдингми, баҳор?

Тоғларни қучоқлаб очилган лола,
Варраklar учирган шодон ҳар бола,
Дошқозон остида ёнган аланга,
Сумалак қайнатиб, холаю янга,
Оламни яшнатиб қайтдингми, баҳор?

Олмалар гуллабди, ўриклар маржон,
Толпоқ сочларни кўриб, ўйнар жон.
Чучмома тутган бу митти қўлчалар,
Қулгидан кўзлари ёнган қизчалар,
Дилларни яшнатиб қайтдингми, баҳор?

Алиёржон МИРАЗИМОВ,
ҳарбий хизматчи

Онамга

Онажон, мен сизни жуда соғиниб,
Тунлари кўзимга келмайди уйқу.
Сизни эъозлайман фаришта билиб,
Чехрангиз кўрмасин ҳеч қачон қайғу.

Она, сизсиз куним нурсиз, қоронғу,
Сиз борсиз, нур кўрар бу азиз бошим.
Сиз қалбимдаги гўзал бир чолғу,
Ёки осмондаги ойу қуёшим.

Ахир туғиламиз она бағрида,
Вояга етказар шу азиз Ватан.
Аллалар тинглардик ётиб бешикда,
Улғаярдик шу юртда шоду хуррам.

Анвар РАВШАНОВ,
ДХХ «Темурбеклар мактаби»
ҳарбий академик
лицейи ўқувчиси

ҲАР СОҲАДА МЎЎТАБАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев фармони билан 2019 йилда таъсис этилган «Мўътабар аёл» кўкрак нишони жамият ва давлат ҳаётида фаоллик ҳамда ташаббускорлик кўрсатган, ўзининг самарали меҳнати билан оиланинг шаклланишига ва фаровонлиги мустақамланишига, оналик ҳамда болалик муҳофазасига муносиб ҳисса қўшган опа-сингилларимизни тақдирлашда, уларни янги марралар сари рағбатлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Давлат бошқаруви академиясида «Мўътабар аёл» кўкрак нишонини топшириш маросими бўлиб ўтди.

Тантанали тадбирда камбағалликни қисқартириш ва бандлик

вазири Бехзод Мусаев, мазкур вазирлик ҳузурдаги Оила ва хотин-қизлар қўмитаси раиси Озода Парпибоева аёлларни эъзозлаш юзасидан мамлакатимизда тизимли ишлар олиб борилаётганини таъкидлади.

Жорий йилда мазкур кўкрак нишони билан турли соҳаларда етакчи, матонатли, фидойи, мўътабар аёллардан 314 нафари тақдирланди. Улар сафида Мудофаа вазирлиги Шарқий ҳарбий округ ходими Омина Дусматова ҳам борлиги эътиборга моликдир.

Тантанали тадбирда сўзга чиққанлар кўрсатилаётган эътибор ва эъзоз учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдирди.

Рўзиқул ОЧИЛОВ,
«Vatanparvar»

BUGUNIMIZ QAHRAMONLARI

БИЗНИНГ АЁЛЛАР...

Аёллар – жамиятнинг кўзгуси. Ақарашларимиз, ҳаётимизнинг фаровонлиги, бахтимиз, орзу-умидларимиз, хатто ташвишларимиз уларда акс этади.

Ижтимоий тармоқларни кўп кузатаман. Аёл-қизларимиз шаънига айтиладиган қаттиқ сўзлар қалбимга ботади. Азиз замондош, азиз ўқувчи, атрофингизга боқинг, ёмон аёллар йўқ! Шунчаки, бизнинг ёмон муносабатларимиз, янглиш тушунчаларимиз бор.

Ўтган ойда Туркия давлатининг бир нечта шаҳарларида юз берган аср ҳалокати – зилзиладан ҳамманинг хабари бор, албатта. Ана шу фалокат оқибатларини бартараф этишда айрим аёлларимиз ҳам жонбозлик кўрсатдилар. Айниқса, Сабо Маъруфжонова деган ошпаз аёлнинг фидокорлиги тилларга ташди. Аслида ошпазлик ҳам анчагина оғир иш. Куракдек капгир билан дошқозонда палов тайёрлаш, тарқатишнинг ўзи бўлмайди. Сабо каби аёллар фарзанд ота-онасига раҳмат олиб келганидек, юрт шаънига яхши гаплар олиб келади.

Касбим тақозоси билан юртнинг турли

гўшаларида яшаётган, турли касб эгалари бўлган аёл-қизлар билан танишдим, суҳбатлашдим. Ҳарбий мухбир сифатида илк иш бошлаган кезларимда Самарқанд шаҳридаги Ватанпарвар маҳалласининг бир неча хонадонларида бўлганимиз ёдимда. Ўшанда офицер Юлдашевнинг рафиқаси айтган сўзлар ҳеч ёдимдан чиқмайди: «Инсоннинг орзулари ҳам гўзал бўлиши керак!» Бу аёлнинг тутуми, ҳаёт тарзи айнан сўзларига мос эди.

Кўҳна шаҳар Самарқанд... Бу ерда яна бир аёлни билар эдим. Исми Мухаббат. Каттагина оиланинг бекаси эди, икки ўғил, уч нафар эгизакни вояга етказди. Ана шу катта ва серташвиш оиласидан ортиб, ҳарбий қисмда ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан иш олиб борар эди.

Ота-онаси йўқ ҳарбий хизматчи йигитни ўзи бош-қош бўлиб уйлантирган эди. Ўзбекчиликда бу иш осонгина битиши қийин, биласиз. Аммо Мухаббат бу ишни зиммасига олди. Оила инсонга қанот бўлишини у ҳаммадан ҳам яхшироқ билар эди-да! Хасталаниб қолди. Бир куни ўйи оstonасига Сурхондарёнинг бир қути ширали ва серсув анорини келтиришди. Бегона одам айтдики: «Сизга анор шарбати шифо бўлар экан, Термиздан офицер уқангиз бериб юборди...» Унинг офицер уқаси йўқ эди. Офицерлар орасида ишлади. Уларнинг меҳрини қозонди. Хаста

опасига анор илинган офицер ҳам унга иниси қаторида эди.

Оғир хасталик Мухаббатни орамиздан эрта олиб кетди. Аммо у эзгу ишлари билан кўпларнинг қалбида, ёдида қолганига ишонаман.

Ватан учун азиз жонидан кечган қаҳрамон шаҳидимиз Улуғбек Барноевнинг онаси Сабоҳат опани ҳамма-ҳаммага танитгим келади. Мен аёлман, онаман, ҳалок бўлган фарзанди ҳақида гапириш Она учун қанчалар оғриқли бўлишини тушунаман. Аммо ундан эшитгим келади, жасур ўғли ҳақида кўпроқ билсам, бошқаларга ҳам билдирсам дейман. Кўзларига боқиб, опани тинглайман: «Олам оппоқ қорга бурканганида у туғилди. Шундай чиройли бола... Кўзлари какликниқидек...»

Опа сўзляпти, кўзларидаги тубсизликда қўлидаги мўъжизага бош эгиб турган ёш, бахтиёр аёлни кўраман. Шу бахтни узокроқ тутиб туришни истаيمان, кўз ёшлар ёпиб қўймасайди... Опа доно аёл, матонатли аёл, ҳеч қачон ўз ғами билан бошқаларни эзиб қўймайди.

Яна бир ҳарбий хизматчи аёл бор. Исми Дилрабо. Мен уни осмонимиз нигоҳбони, кузатувчиси дейман. У Ҳаво ҳужумидан мудофаа кўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигида хизмат бурчини ўтапти. Табассуми офтоб каби ҳароратли, ҳарбий либос кийган ўзбекоким у!

Ундан «Хизматда нима иш қиласиз?» деб сўраш фойдасиз. Майингина табассум сизга жавоб бўлади. Шундай бўлса-да, унинг айрим эзгу ишларидан хабардоримиз. Ҳар йили, мунтазам равишда гўзал Наврўз айёми муносабати билан Меҳрибонлик уйида ўз ҳисобидан байрам тадбири ташкиллаштиради. Бу савоб ишда оила аъзолари ҳам уни қўллаб-қувватлашади. Бу оиланинг фарзандлари ҳам меҳрибон она,

олижаноб ота тарбиясини олиб, юрт юкига елка тутадиган инсонлар бўлиб этишларига шубҳа йўқ.

Донолар миллатнинг боши Аёл, дейдилар. Ҳақ гап. Шарафли вазифаси, оила ташвишларидан ортиб, Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари учун вақт ажратиб, улар кўнглини обод қилишга интилиш кўнгли уйғоқ, олижаноб, меҳр-шафқатли қалб эгаларигагина хосдир!

Ҳарбий хизматчи аёлларимиз орасида Дилрабо каби инсонларнинг борлиги бизни мамнун этади. Кўнглимизни Бизнинг Аёллар деган ғурурли ибора билан мунаваар этади.

Аслида уларнинг сафи кенг. Айримлари ҳақида сўз юритдик холос. Улар орамизда, кўп ҳам эътибор беравермаймиз. «Тўққан онамга олган совғамдан қайнонам ўксимасин, уларга яхшироғидан олай», деб фикрлайдиганлар ҳам бизнинг аёллар. Қўшнимнинг йўқловчиси йўқ, байрамда бир ҳада билан кўнглини олай, дегувчи ҳам бизнинг аёллар. Етим қизлар онамиз йўқ, деб ўксимасин, байрамга бир сидра янги уст-бош олиб берай, деган ҳам бизнинг аёллар. Ҳаж зиёрати учун йиққан пулини кўприк қурилишига иккиланмай сарф қилган онахон ҳам биздан. Мўътабар бир ёшда пенсиясини қардош юртнинг бошпанасиз қолган оилалари учун йўллаган онахон ҳам биздан.

Шундай экан, бор бўлсин, Бизнинг Аёллар! Байрамимиз муборак бўлсин!

Инобат ИБРОҲИМОВА,
«Vatanparvar»

Ривожланган мамлакатларнинг мудофаа саноати мажмуалари халқаро иқтисодиётда ва инсоният тарихидаги инновацион кашфиётлар ривожда муҳим роль ўйнайди. Жаҳон иқтисодиёти таҳлили шуни кўрсатадики, давлатлар мудофаа саноати комплексининг ривожланиши Қуролли Кучлар қудратининг асосларидан бири бўлибгина қолмай, миллий иқтисодиётни модернизация қилиш жараёнлари учун ҳам катализатор бўлиб хизмат қилади.

АҚШ

мудофаа саноати

Жаҳондаги энг кучли армияга эга ҳамда қурол-яроғ ва ҳарбий техникалар экспорти бўйича 1-ўринни эгалловчи АҚШда мудофаа саноати комплекси бирмунча мураккаб ва ўзига хос тизимга эга. Жумладан, Америкада давлатнинг мудофаа саноати комплексини бошқарувчи, мувофиқлаштирувчи ва бу борадаги умумий федерал сиёсатни белгиловчи ягона масъул орган мавжуд эмас. Аксинча, армия, полиция, махсус хизматлар ва бошқа органлар эҳтиёжлари учун зарур бўладиган қурол-яроғ, аслаҳа-анжомлар, махсус техникаларни ишлаб чиқариш билан асосан хусусий сектор шуғулланади. Федерал ҳукумат эса бюджет тақсимотида тегишли вазирлик ва идоралар учун ушбу мақсадларга йўналтирилган маблағлар тақсимотини амалга оширади. Бироқ илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари учун федерал бюджетдан алоҳида маблағ ажратилади.

Дунёда ҳеч бир давлат илмий тадқиқот ишларига америкачалик кўп маблағ йўналтирмайди. Одатда, ҳарбий қурол-яроғ, аслаҳа-анжомларни сотиб олиш учун АҚШ мудофаа бюджетининг тахминан 20 фоизи, илмий тадқиқот ишларига эса 12-14 фоизи ажратилади.

Хусусан, 2023 молиявий йил учун тасдиқланган АҚШ федерал бюджети умумий ҳисобда 1,7 трлн АҚШ дол-

ларини ташкил этиб, ундан 858 трлн доллари мудофаа мақсадларига йўналтирилган. Бундан 161,3 млрд доллар маблағ ҳарбий харидлар учун мўлжалланган бўлиб, илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари учун эса 138,6 млрд доллар йўналтирилиши кўзда тутилган.

АҚШда илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларини бевосита давлат назоратига олиш мақсадида 1958 йили Президент Дуайт Эйзенхауер даврида дунё давлатлари ичида биринчилардан бўлиб, Мудофаа вазирлиги ҳузурида Мудофаа илғор тадқиқот лойиҳалари агентлиги (DARPA – Defense Advanced Research Projects Agency) ташкил этилган. DARPA АҚШ Қуролли Кучларида фойдаланиш учун янги технологияларни ишлаб чиқиш билан шуғулланади ҳамда у илмий муассасалар, саноат корхоналари ва давлат ҳамкорлари билан биргаликда АҚШнинг ҳарбий эҳтиёжларини қондириш ва технологик имкониятларини ривожлантириш мақсадида илмий-амалий тадқиқот ва изланишларни амалга оширади. Сунъий йўлдошлар, GPS тизими, дронлар, яширин стелс технологиялари, овозли интерфейслар, шахсий компьютер ва интернет каби оламшумул кашфиётлар бевосита DARPA билан алоқадор.

У АҚШ армиясининг дунёда технологик устунлигини сақлаш, қуролли курашнинг янги техник воситаларининг тўсатдан пайдо бўлишининг олдини олиш, илғор тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш учун жавобгардир. DARPA бошқа ҳарбий тадқиқот ва изланиш институтларидан мустақил бўлиб, тўғридан-тўғри Мудофаа вазирлиги раҳбариятига ҳисобот беради. Унинг ташкилий таркибига 6 та техник идорада 100 га яқин тадқиқот ва ривожлантириш дастурини биргаликда назорат қилувчи 250 га яқин дастур менежери киради. Агентликнинг амалдаги директори 2021 йил март ойида тайинланган Стефани Томпкинс. 2019 йилда ташкилотнинг йиллик бюджети 3,4 млрд АҚШ долларини ташкил этган.

Ҳозирда ушбу агентлик томонидан сув ости кемасига қарши курашувчи экипажсиз кема яратиш, олтинчи авлод реактив қирувчилари технологияларини ишлаб чиқиш, атмосфера ҳавосидан сувни ажратиш олиш, ҳарбий режалаштиришга компьютерлаштирилган ёрдам, ҳудудни юқори энергияли суюқ лазер ёрдамида ҳимоя қилиш тизими каби илғор лойиҳалар устида иш олиб борилмоқда.

2009 йилда DARPAга ўхшаш агентлик АҚШ Энергетика вазирлиги ҳузурлигида ARPA-E номи остида яратилган. Зеро, янги ҳарбий технологиялар энергетика соҳаси ривожига ҳам катта ҳисса қўшмоқда. Чунинчи, атом электр станцияларининг пайдо бўлиши асосан ядро технологияларига асосланган қуролларнинг ривожланиши билан боғлиқ. 1990-йилларнинг бошида Қўшма Штатлар янги ҳарбий-иқтисодий стратегияни қабул қилди, унинг моҳияти мудофаа саноатини ривожлантиришда давлатнинг ролини ошириш ҳамда иқтисодиётнинг ҳарбий ва фуқаролик секторлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашдан иборат бўлган.

Шундай қилиб, АҚШ мудофаа саноатини конверсия қилиш бўйича кенг қамровли 5 йиллик дастурни амалга ошириш 1993 йилда бошланган. Беш йил давомида дастур учун умумий бюджет харажатлари 24,1 млрд АҚШ долларини ташкил этди, шундан деярли 70 фоизи технологик ташаббусларга, шу жумладан, икки мақсадли маҳсулотларга узоқ муддатли инвестицияларга, 30 фоизи эса ёрдамчи дастурлар ва таълимга йўналтирилди.

Вақт ўтиши билан йирик саноат корпорациялари орасида етакчилар доираси шаклланди ва улар жуда қаттиқ рақобат муҳитида мудофаа буюртмаларини бажаришда ўзларининг ишончли ҳамкорлар эканликларини исботладилар. Ҳарбий буюртмаларни бажаришга ихтисослашган ушбу йирик саноат корпорациялари гуруҳи кўпинча мудофаа саноати комплексининг «Катта олтилиги» деб аталади. Бу «олтилик» Boeing, Lockheed Martin, Northrop Grumman, Raytheon Technologies, General Dynamics ва BAE Systems компанияларидан иборат.

Бугунги кунга келиб, Америка мудофаа саноат мажмуаси таркибига саноат концернлари, банклар, турли бизнес бирлашмаларининг ҳарбий бўлимлари, тадқиқот марказлари, ҳукумат идоралари, Конгресс қўмиталари, шунингдек, мудофаа саноати билан алоқалар учун масъул бўлган Республикачилар ва Демократлар партияларининг махсус органлари киради.

Америка тажрибаси Иккинчи жаҳон урушида ҳарбий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган корхоналарни фуқаролик маҳсулотларини ишлаб чиқаришга тўғридан-тўғри ўтказишнинг иқтисодий самарасизлигини кўрсатди. Шу сабабли ҳарбий иқтисодиётни тўғридан-тўғри конверсия қилиш бўйича кенг муҳокама қилинган режалар рад этилди. АҚШ мудофаа саноати комплексини ислоҳ қилишнинг янги шакл ва усулларини қабул қилди. Мисли кўрилмаган бирлашиш ва қўшилиш жараёни бошланди. Натижада 120 корхона асосида ҳар бири 20 миллиард

доллардан ортиқ сотув имкониятига эга олтита йирик ҳарбий-саноат корпорацияси пайдо бўлди. Америка ҳарбий саноат комплексига содир бўлаётган ўзгаришлар тизимли характерга эга ҳамда узоқ муддатли ва кўп факторли режалаштиришга асосланган. Улар ресурсларни оқилона сарфлашга, ҳарбий ва иқтисодий қудратни модернизация қилиш ҳамда мустаҳкамлаш учун трансмиллилаштириш жараёнларидан фойдаланишга, янги турдаги уруш имкониятларини яратишга, барча турдаги қурол-яроғлар классификациясида АҚШнинг технологик ва ҳарбий устунлигини сақлашга қаратилган.

«Катта олтилик» компаниялари самолётсозлик, кемасозлик, аэрокосмик муҳандислик соҳасида фаолият юритади. Улар йирик давлат буюртмаларини бажариш билан бирга, ишлаб чиқаришни фаол равишда диверсификация қилиб, фуқаролик эҳтиёжлари учун ҳам юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришмоқда. АҚШ мудофаа саноати комплексига жалб қилинган ходимлар сони тахминан уч ярим миллион киши атрофида.

Қўшма Штатларда асосий эътибор ҳарбий кемалар қурилишига қаратилган бўлса-да, қуруқликдаги кучлар учун қурол ишлаб чиқариш ҳам юқори даражада сақланиб келинмоқда. Аммо бу соҳада янгилик жиҳатидан алоҳида ютуқлар кўзга ташланмайди. Кўп сонли ўқотар қуроллар ва зирҳли машиналари асосан экспортга йўналтирилган бўлиб, АҚШ жаҳон бозорига дунёдаги энг йирик ҳарбий техника етказиб берувчи давлат ҳисобланади. Осие-Тинч океани минтақаси мамлакатлари аънанавий равишда Америка ҳарбий экспорти таркибида биринчи ўринни эгаллайди. Иккинчи ўринда АҚШнинг Яқин Шарқдаги иттифоқчилари, сўнгра Ғарбий Европа мамлакатлари, ундан кейинги навбатда эса Канада ва НАТОга аъзо давлатлар туради.

Ушбу мақсадларга эришиш учун ҳарбий-иқтисодий ва илмий-техник фаолиятни давлат томонидан бошқариш механизмини такомиллаштириш, хусусан, ҳарбий харажатларни молиялаштириш тизими, ҳарбий харидлар, илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларини молиялаштиришда давлатнинг ролини тубдан ошириш муҳим. Ички ва ташқи рақобатнинг кучайиши билан 1990-йилларнинг бошидан бошлаб АҚШ Конгресси илмий тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишларининг асосий ҳомийси сифатида бозор иқтисодиётида хусусий секторнинг роли ҳақидаги аънанавий қарашлардан расман воз кечди. Хусусан, Федерал ҳукуматнинг ваколатлари белгиланган АҚШ қонунида шундай ёзилган: «Миллий манфаатларга асосланган ва жаҳонда АҚШга рақобатдош давлатларнинг иқтисодий сиёсати тамойилини ҳисобга олган ҳолда, Конгресс федерал ҳукуматга махсус функцияни юклайди. Ушбу функция илмий-техникавий ишлаб чиқаришда фан ва технологияларни нафақат ҳарбий мақсадлар, шунингдек, фуқаролик саноати учун ҳам кенг миқёсда молиялаштириш, федерал пудратчи корпорацияларни янги намуналар, технологиялар яратиш ҳамда уларни саноат мақсадларида ишлатиш ва ички бозорга жорий этишга мажбур қилишдан иборат».

Хулоса ўрнида таъкидлаш мумкинки, АҚШ узоқ йиллик ривожланиш тарихи давомида давлат ва хусусий компанияларнинг самарали тандемига асосланган қудратли мудофаа саноати комплексини яратишга муваффақ бўлди. Ҳеч иккиланмай, бу ривожланишда айниқса DARPAнинг роли беқиёс эканлигини айтиш керак. Шундай экан, Ўзбекистонда ҳам миллий мудофаа саноати комплексини ривожлантириш мақсадида шу каби ташкилот тузиш имкониятларини ўрганиб чиқиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз.

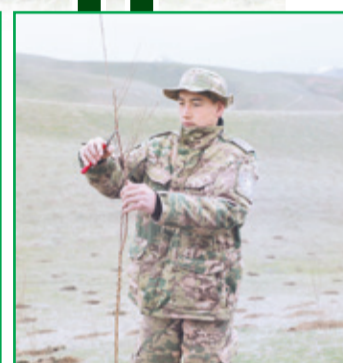
Майор Суҳробжон СИРОЖОВ

ҚИЗИЛТОҒ ХУДУДИДАГИ

Яйловдек бепоён, қаровсиз бўлиб қолган ҳудуд кўркам ва чегараси кўринмас боққа айланиши атрофдаги аҳолининг ҳайрат ва ҳавасини келтирарди. Ташаббускорларни беҳуда уринишда айблаганлар ҳам учраган экан. Мана, орадан уч йил ўтиб, маҳалла-кўй ҳам катта мақсадлар йўлидаги Ватан ҳимоячиларининг ҳампайига, қадрдонига, ҳамкорига айланди.

Тошкент вилоятининг Паркент тумани Қизилтоғ (Красногорск) аҳоли пункти тоғ ён-атрофидан Мудофаа вазирлигига бириктирилган ҳудуд бугун обод бир гўшага айланди. Бўлиб ўтган катта ҳашар чоғида Толбулоқ маҳалласи фаоллари ҳам ҳарбий хизматчиларга худди ўз фарзандларидек муомала, муносабатда бўлдилар. Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларидан беҳад миннатдор эканликларини изҳор қилдилар.

– Президентимиз, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан республикамиз бўйлаб «Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси эълон қилинганди. Шу асосда 2021 йили кенг кўламли, тизимли фаолият бошланганди. Қилинган

ЯШИЛ МАЙДОН

Muallif surataga olgan

меҳнатлар маҳсули ўларок, ҳозирги кунда жуда кўплаб мевали ва манзарали дарахтлар кўзимизни қувнатиб, бўй кўрсатиб турибди. Кўчат экиш ишлари эса жадал суръатда давом эттирилмоқда, – дейди подполковник Анвар Ҳамидов.

Албатта, ана шундай жадаллик инсоният учун жуда ҳам муҳим. Ўсимликлар, дов-дарахтлар ҳаёт учун зарур бўлган кислороднинг асосий манбаидир. Тадқиқотларга қараганда, бир гектар майдондаги дарахтлар маълум миқдордаги карбонат ангидрид газини ютиш бароба-

рида 500 кишини бир кун давомида таъминлайдиган кислород етказиб берад экан.

Ўтган қисқа муддат давомида ҳарбий хизматчилар томонидан 500 мингдан ортиқ ниҳол умид билан ерга қадалган. Улар кун келиб, ўзининг мевасини беришига шубҳа йўқ.

✓ BIATLON

ОЛИМПИЯ САРИ ИЛК ҚАДАМ

шароитда чиникишига, ҳарбий хизматга қизиқиши янада ортишига сабаб бўлмоқда, – дейди Ўзбекистон Республикаси мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти марказий кенгаши раиси Ҳусан Ботиров.

Спринт тури бўйича иштирокчилар бир ярим километр масофани икки мартаба айланди. Биринчи айланишда нишонларни ётган ҳолатда, иккинчисиде эса тик турган ҳолда мўлжалга олиши лозим. Агар нишонлар мўлжалга олинмаса, 70 метрлик жарима масофасини босиб ўтиши шарт. Шунинг учун ҳар бир иштирокчи аввало белгиланган масофани рақибидан олдин босиб ўтишга ва ўта аниқлик билан нишонларни мўлжалга олишга ҳаракат қилишди.

Қувлашмачоқ пойгада аёллар 7,5 км, эркеклар эса 10 км масофани

Яқиндагина аномал совуқдан чиқиб олган инсоният яна жуда исиб кетиш эҳтимолидан хавотирга туша бошлади. Ана шундай вазиятда Чимён тоғ ён бағрида республикамизда биринчи мартаба биатлон спорт тури бўйича Ўзбекистон чемпионати ўтказилди. У ерда ёш спортчи ўғил-қизлар ўзларининг чанғида учини ва отиш маҳоратларини яна бир бор синаб кўриш имкониятига эга бўлди.

Мудофаа вазирлиги, Биатлон федерацияси ва Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ҳамкорлигида ташкил этилган мусобақанинг очилиш маросимида Мудофаа вазирлиги «Чимён» тоғ тайёргарлиги ўқув-машқлар маркази ҳарбий хизматчиларининг

маҳсус техника ва чанғиларда совуқ, қорли иқлимдаги ҳаракат элементлари йиғилганларга намоиш этилди.

Шундан сўнг мусобақага старт берилди. Спортчилар спринт ва қувлашмачоқ пойга турлари бўйича ўзаро беллашувга киришдилар.

– Ўйлаймизки, бу ишларнинг бошланиши катта мақсад ва марраларнинг дебютидир. Мазкур спорт турини ривожлантириш учун жуда катта имкониятлар яратилмоқда. Айниқса, тезкор ҳаракатланиш, чанғиларда юриш ва пневматик қуроллардан ўқ отиш машқлари ёшларнинг замонавий

босиб ўтиб, берилган нишонларни ётган ва тик турган ҳолатда мўлжалга олишлари керак. Қишки Олимпия спорт турларига киритилган ушбу мусобақа ҳам Ўзбекистон ёшлари учун халқаро мусобақаларга тайёргарликнинг илк қадамларидан бири бўлиб хизмат қилади.

ОНАКУТ

Ўзбекнинг улуг момоси

(иккинчи мақола)

СУҒД ҲОДИСАЛАРИ ДАВОМИ

Бу саҳифаларни «Чўғқут» (Суғуд) сўзининг «қут» қисми банд этмоқда.

«Қут» сўзи ўқувчини ўзбекнинг Улуғ Момоси билан юзлаштироқчи. Бу ҳикоя Чўғқут маликаси, хонадонларда чўғнинг сўниб қолмаслиги учун жамиятдаги биринчи масъул шахс ҳақидадир. У туфайли Туроннинг ҳозиргача сирли бўлиб қолаётган бу шарафли ўлкаси «Чўғқут» (Суғуд) номи билан аталган экан. Туроннинг ёвқур алплари кўп асрлар ҳеч иккиланмай жонларини шу қутлуғ юрт озодлиги ва уни ҳар хил босқинчилардан асраш учун тиккан. Энди манбалар орқали «қут» сўзи даргоҳига қирамиз.

ТУРКИЙ ТИЛ СЎЗЛИГИ

Бу сўзлик муаллифи улуг аждодимиз, тилшунослик илмининг буюк дарғаларидан бири, машҳур аллома Маҳмуд Кошғарийдир. У ўз луғатида бу сўзга бир неча ўринда таъриф ва изоҳ берган.

«Қут – бахт, давлат. Қутлуғ ҳам шу сўздан ясалган. Шеърда шундай келган:

*Қут қувиғ берса изим қулинга,
Кунда иши йуксабан йуқар ағар».*

Байтнинг бугунги тилдаги ифодаси:

*Тангри берса қулига қут-барака,
Кунда иши кўтарилгай юксакка.*

Яна:

*«Қишқа этин келса қали қутлуғ яай,
Туну кун кеча алқинур узалак била аай».*

Байтнинг бугунги тилдаги ифодаси:

*Қутлуғ ёз келганда йиғингин қишга,
Туну кун ўтгайдир, ойу вақт кечгай.*

Бу ўғит бугунги кунда халқ оғзаки сўзлашув нутқида «Қиш ғамини ёзда е!» шаклида мавжуддир. Маҳмуд Кошғарий бу сўзга яна бир неча саҳифаларда изоҳ берган. Эътибор қилинг, минг йил олдин жарангланган сўз бугун ҳам тилимизда сира ўзгаришсиз худди ўшандагидай маъно ва оҳангда янграмоқда.

ИККИТА ИЗОҲЛИ СЎЗЛИК

«Ўзбек тили изоҳли луғати»да қуйидаги шарҳларни ўқиймиз:

Қут:

1. Бойлик; бахт; барака.

*Чақмоқ чақсин момақалдирик,
Майли, кўкни қопласин булут,
Шалолодай булутнинг оппоқ,
Ёғдиради сероблик ва қут.*

– Ишимизга қут қиряпти... – деди Ўқтам (Олтин водийдан шабадалар).

Қути учмоқ – баракаси кетмоқ.

2. Юзнинг (бет) ранги. Энди хотиннинг ранг-қути жойига келган ва башарасидан кўрқиб аломати йўқолган эди (С. Айний. Қуллар).

Қут-барака: қут ва барака; бойлик; фаровонлик.

«Фарҳанги тафсири забони тоҷики» сўзлигида «қут» сўзи икки хил шарҳланган. Бироқ у: 1. Таом, емак. 2. Ранг, юз маъноларини англатиши кўрсатилиб, араб (а) тилидан олингани хато талқин қилинган.

Барча текширувлар «қут» сўзи илдизи ўзбекча эканини кўрсатди. Бу сўзнинг «Суғд»дан бошқа яна қандай улуг тарихи бор? Бизнинг олдимизда у билан боғлиқ яна қандай воқеа кутиб турибди?

ТАМАДДУННИНГ ИЛК ҚАДАМИ

Бу қадам Ўқуз ва Яксарт ораллигига муҳр каби босилган замонда ҳали Эроннинг қадимий ҳукмдор сулолаларини мадҳ этувчи машҳур афсоналар, Чиннинг энг эски солномалари йўқ эди. Ҳатто Наврўз тантаналари ҳали Ер қуррасига етиб келмаганди.

Чўпон ота тоғи этаги, Обираҳмат суви бўйи, Турон хоқони Алп Эр Тунга қурдирган Афросиёб қалъасининг шарқий девори ташқарисида минглаб эл хурсандчилиги ва эзгу умидлар билан иштирок этадиган байрамда ҳозиргидаги каби умумий дастурхон ёзиларди. У турли нозу неъматлар билан тўлиб тошарди. Худди шу кунлари эртақлардаги «очил дастурхон»ни ҳаётда кўриш мумкин эди. Уни асраб-авайлаш кишилиги ибтидосидан Кўкларим зиммасига юкланганди. Ундаги неъматлардан каттаю кичик – ҳамма баҳраманд бўларди. Бу маросимда таомлар малаги албатта «Сумалак» эди. У ҳозиргача бу азалий олий мақомини йўқотмаган. Бугун ҳам у Тангри таолонинг ердаги бандаларига илоҳий инъоми, дея қадрланади. Давраларда у ҳақда турли ғаройиб ривоятлар сўзланади. Уша олис ўтмишдан бери ҳозиргача уни аёллар пиширади. Уни тайёрлашнинг ўзи сирли ва нафис пинҳоний маросимдир. Қозондан сузилгунча бу жараёнга ҳар кимса аралаша олмайди. Қадимги қатъий тартибга бугун ҳам амал қилинади. Бу маросим манзараси «Турон тамаддуни муҳри»га битилган энг кўҳна ёзиқларнинг бир парчасидир. Унинг орасидаги бош Сўз – «Сумалак»ка эҳтиром билдирамиз ва имконимиз борича, уни англашга ҳаракат қиламиз. У биз қадим саҳифалардан қидираётган «Қут»нинг маҳсули эди.

МУҚАДДАС ТАОМ СОҲИБАСИ БИЛАН УЧРАШУВ

Бу сўз минг йилдан бери кимнидир кутиб тургандек таассурот қолдирди менда. У улкан бир тарихнинг сирли қобқаси бошида турган Бош кўриқчи эди. У ичкарига бошлади...

Туроннинг етти-саккиз минг йилликлар бағрида ястаниб ётган жўшқин ва шонли маданий-маърифий тарихи бағрида бизни дунё халқлари орасида чексиз шухратга эришган ва сирли **Онақут** кутиб олди. Бу момомиз биз билган машҳур «Авесто» («Кўк сўзи», кейинчалик ундан «овоз» сўзи ҳам ясалган) китоби пайдо бўлишидан 5-6 минг йил олдин буғдойни сувда ивитиби, ундан сумалак пишираётган эди. Бирин-кетин минг йилликлар ўтаверди, худди шу момомиз ва у тайёрлаган овқат шарафига бағишланган «қут»ловлар кўпайиб бораверди. Орадан узоқ замонлар ўтиб, ўша «қут»ловлар «Авесто» китобига кирди. Уни кейинги қавмлар, бугунги мутахассислар «гут», «гот», «гос», «гоҳ» деб турлича ўқийдиган ва талаффуз қиладиган бўлди. «Қут» қадимги санскрит тили сўзлигига «гит», «гет» бўлиб жойлашди. Ҳиндлар ҳозиргача кўшиқни «гит» дейди. Бизга у ахийри, Овруподан «гэт» (тавсифчи, таърифловчи, мадҳ қилувчи) бўлиб ортга қайтди.

Бугун ҳам сумалакни аёллар тайёрлайди. Улар борлик, ҳаёт, сув, қуёш, тупроқ, шамол шаънига қутловлар айтади, дуолар йўллайди. Уларнинг барчаси Онақутдан қолган миллий мерос ва аёлларимиз уларнинг муносиб ворисларидир. Ўзбек миллатининг Улуғ Момоси – Онақут тарихига шу тариха йўл очилди.

Нима учун шу пайтгача авестошунос ва қадимшунос мутахассислар Турон аҳлининг олис ўтмишда Онақут исми бош момоси ўтгани тўғрисида ҳеч қандай фикр билдирмаган? Ҳолбуки, улар Анаҳита шахсига кўплаб мурожаат қилган,

адоқсиз тадқиқотлар амалга оширган. Иш давомида бунинг бир неча сабаблари борлиги аниқ бўлди. Улардан бири дунё фанида узоқ вақт ушбу китоб хинд-оврупо тиллари гуруҳига мансуб қавмга тегишли, деб талқин қилувчилар қарашларининг буткул устувор бўлганидир. Аслида бундай эмаслиги бизда борган сари ойдинлашмоқда. Ишимизда ахборотлар йиғилиб, тинимсиз кўпайиб бораётир. Тўпланган маълумотлар ёввойи асов айғирлар кабидир. Айни дамда уларни уддалаш қийин, уларни бу кичиккина мақола билан жиловлаб бўлмайди... Аммо бизнинг ҳам келган жойимизда тўхтаб қолиш ниятимиз йўқ.

ОНАКУТ ТАОМИ ВА «АВЕСТО»

«Авесто»нинг шоир Асқар Маҳкам таржима қилган нашрида Онақут номи «Анаҳита» шаклида ёзилган. Китобнинг 5-яшти «Ардвисура Анаҳита қасидаси» деб номланиб: «Мазда бунёд этган Ардвисура **Анаҳитанинг** тиник ва тавфиқли сувларига, жумла ўсимликларига фарраҳмандлик – соғинч ва олқиш, фараҳ ва шараф» сатрлари билан бошланади. Таржимон унинг исмига: «Анаҳита (ғуборсиз, покиза) исми билан биргаликда зикр этилади. У Амударё худосидир», деб изоҳ беради.

Илмда «Анаҳита» мавзусига назар ташлаб, туганмас мунозарага тўқнаш келамиз. С.Б. Арут-юнян уни «Анахит» шаклида ёзади ва арман халқи илоҳаси, деган ғояни илгари суради. О.П. Вальянская унинг фикрини қўллайди.

Ўзбекнинг улуг Момоси номи дунё фанида «Анаҳита», форсларда «Нахид» номи билан аталади. У ёлғиз туркийда таржима қилиниши талаб қилинмайди ва мукамал тўғри маъно англатади. Унинг ўзбек тилида тиниқ жаранглайдиган «Онақут», «Энақут» шаклигина бундай мавҳум изоҳлар ва чексиз мунозараларга чек қўя олади.

Мутахассислар фикрича, Онақут (Анаҳита) узоқ ўтмишда шиддатли ва тошқин Ўқузнинг ҳомийси бўлган. Бу фикрларга: «У тур қавмининг қут-баракани асраш учун хизмат қилувчи мўътабар Онаси эди», дея қўшимча қиламиз.

Энди бу Момомиз тайёрлаган илоҳий таом ҳақидаги ҳикояга келдик. У таом кейинги йилларда дунё аҳлига маълум ва машҳур сумалак эди. «Авесто» китобида ўқувчи «сумалак» деб ёзилган сўзни учратмайди. Лекин биз «у матнда бор», деймиз. У айнан Онақут таоми номи билан таърифланиб, тадқиқотчилар уни «ҳавм», «ҳаом», «ҳаума», «ҳома» кўринишларида турлича ўқийди ва ёзади. У матнда илоҳий шарбат, ичимлик сифатида улуғланади: «Ахура Мазда жавоб берди: «Эй Зардушт Ашаван! Ҳеч бир мурдор улуг ибодат учун тайёрланган **ҳавм** шарбатини булғай олмайди. Агар улуг ибодат учун **ҳавм** гиёҳининг шарбати олинмаган бўлса». Бу матнни таржимон: «Ҳавм гиёҳи ҳаётбахш ва ўлимнинг олдини олгучи сифатига эга», деб изоҳлайди.

«Сумалак» ва «ҳавм» сўзи ёзилиши ва талаффузи деярли ўхшамайди. Аммо «Авесто»да таърифланаётган муқаддас ичимлик-озуқа тайёрланиши ва улуғланиш жиҳатлари билан айнан сумалакнинг ўзгинасидир. Илмий адабиётларда унинг «ҳома» шакли кўпроқ машҳур ва кенг тарқалган. Китобнинг эзгулик ва насл давом этишига оид ғоялари асоси шу ичимлик-озуқа орқали ифода қилинади. Бу ҳолат айниқса бошқа бир қадимий китобда ёрқин ва мукамалроқ баён этилган.

Абдусаттор ЖУМАНАЗАР,
ЎзР ФА Абу Райҳон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти
катта илмий ходими

ТЕХНИК ВА

ТЕХНОЛОГИК САЛОҲИЯТ

Ахборот технологияларининг жадал равишда ривожланиши ортидан гегемон давлатлар ўз иқтисодий, сиёсий, ҳарбий ва геосиёсий қизиқишларидан келиб чиққан ҳолда, интернет хизматлар сифатини янада яхшилаш учун сунъий йўлдош технологияларидан фойдаланишга эътибор қаратмоқда. Қолаверса, сунъий йўлдош алоқа тизимлари давлатлараро конфликт ҳудудида ҳарбий мақсадлардаги жанговар ахборот алмашув тармоғи вазифасини бажармоқда.

Жаҳондаги интернет хизматларини кўрсатувчи компаниялар ичида АҚШнинг «SpaceX» компанияси алоҳида аҳамиятга эга. Америкалик миллиардер Илон Маскнинг орбитал интернет ғояси 2015 йилда «Starlink» номи билан режалаштирила бошланган. Лойиҳа доирасида сунъий йўлдош алоқа тизими орқали юқори сифатли ва арзон интернет хизматларини тақдим этиш дастурини амалга ошириш мақсадида орбитага 4 мингга яқин мини сунъий йўлдош қурилмалари олиб чиқилган. Яқин истиқболда уларнинг сонини 42 мингга етказиш режалаштирилган.

«Starlink»нинг асосий компоненти орбитадан тахминан 500-600 км.да учадиган мини сунъий йўлдошлар туркуми бўлиб, уларнинг фазога чиқарилиши чизикли кетма-кетликда амалга оширилади. 2023 йил февраль ҳолатига кўра, орбитада мазкур компаниянинг 3 981 та сунъий йўлдоши мавжуд.

Сунъий йўлдошлардан ерга узатилаётган тўлқинларни қабул қилиш учун «Starlink»нинг махсус антеннаси ва Wi-Fi роутеридан иборат терминал ишлаб чиқилган. 2023 йилга келиб «Starlink» 3 турдаги интернет пакетини тақдим қилмоқда. Биринчи пакет ойига 110 АҚШ долларидан иборат бўлиб, бир марталик ускуна тўлови эса 599 АҚШ долларини

ташкил этади. Иккинчи пакет «PB internet» ойлик харажатларининг нархи эса 135 АҚШ доллари бўлиб, 599 АҚШ доллари миқдоридан бир марталик ускуна тўлови мавжуд. Учинчи «Starlink business» пакети эса 500 АҚШ доллари миқдоридан ойлик тўловдан иборат бўлиб, бир марталик ускуна нархи 2 500 АҚШ долларини ташкил қилади.

2020 йилда АҚШнинг шимолий қисми ва Канадада ўзининг тижорат мақсадидаги интернет хизматларини кўрсатишни бошлаган «SpaceX» ҳозирда дунёнинг турли минтақаларидаги 36 дан ортиқ мамлакатга ўз хизматларини тақдим этиб келмоқда. 2022 йил декабрь ҳолатига кўра, «Starlink» фойдаланувчилари сони 1 миллиондан ортган. 2022 йилнинг май ойида 400 минг фойдаланувчига эга бўлган мазкур интернет хизматининг ярим йил ичида ҳам индивидуал, ҳам корпоратив миқозлари сони деярли 2,5 баробарга кўпайди. Бу ўсиш ер юзининг турли минтақаларидаги ҳарбий тўқнашувлар сонининг ошиши натижасида анъанавий интернет провайдерлари хизмати чекланиши туфайли «Starlink»га бўлган талабнинг ортиши билан тавсифланади.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, дастлаб «Starlink» интернет тармоғининг яратилишидан кўзланган асосий мақсад дунёнинг энг олис ва чекка ҳудудларида ҳам инсонлар эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда, кишиларнинг интернетга уланишлари учун имконият

яратиш бўлган. Бугунги кунда эса, «Starlink» сунъий йўлдош интернет хизматидан маиший эҳтиёжлардан ташқари, ҳарбий ва сиёсий мақсадларда ҳам фойдаланиш ҳолатлари кенг кузатишмоқда.

Жумладан, ҳарбий эксперт Алексей Леонковнинг таъкидлашича, «Starlink» мини сунъий йўлдошларининг орбитага жойлаштирилиши коинотни ҳарбийлаштиришга уринишлардан бири бўлиб, Россия, Хитой, Эрон, Беларусь, Куба, Венесуэла ва КХДР каби давлатлар лойиҳани давлатлар суверенитети ва киберхавфсизлигига таҳдид сифатида баҳолаб, ўз норозилиklarини билдириб келмоқда. Шунингдек, «Starlink» сунъий йўлдошларининг миллиметрли тўлқинлар ёрдамида бошқа космик кемаларга таъсир ўтказиш ва уларни яроқсиз ҳолга келтириш эҳтимоли бу борадаги хавотирларни янада оширмоқда.

Хулоса ўрнида таъкидлаш мумкинки, Ўзбекистон Республикаси миллий манфаатларидан келиб чиқиб, мамлакат муҳим телекоммуникация тармоқларини назорат қилиб туришдан маҳрум бўлиш хавфининг олдини олиш мақсадида ўз сунъий йўлдошини орбитага учуриш лойиҳасини кўриб чиқиши, интернет хизматларини импорт қилувчи мамлакат эмас, балки экспорт қилувчи мамлакатга айланиш орқали илмий-техник ва технологик салоҳиятини ривожлантириши мақсадга мувофиқ.

**Нурмурод СУЛТОНОВ,
ТАТУ магистранти**

✓ USLUBIY YIG'IN

ТАЖРИБА АЛМАШИШГА

ХИЗМАТ ҚИЛДИ

Қуролли Кучлар академиясида кадр органлари офицерларининг касбий малакасини, билимларини ошириш, мантиқий ва ижодий фикрлашни кенгайтириш, ҳарбий кадрлар билан ишлаш бўйича янги усул ва услубларни ўрганиш, кадр органлари офицерларининг хизмат фаолияти самарадорлигини ошириш юзасидан офицерлар ўртасида ўзаро тажриба алмашишга имконият яратиш мақсадида услубий йиғин ўтказилди.

Тадбирда мудофаа вазирининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари генерал-майор Ҳамдам Қаршиев сўнги йилларда мамлакатимиз Қуролли Кучларида бўлаётган ижобий ўзгаришлар ҳамда унда кадр органи офицерларининг ўрни хусусида тўхталиб ўтди.

Шундан сўнг маърузачилар томонидан йиғин иштирокчиларига жаҳон ва минтақадаги ҳарбий-сиёсий вазиятнинг ўзига хос хусусиятлари ва

унинг ўзгариш тенденциялари, ҳарбий хавфсизликни таъминлашда истиқболли ҳарбий кадрлар захирасини шакллантиришнинг аҳамияти, кадр органларининг жанговар шайлик даражаларида мавжуд тизимли камчиликлар ва уларнинг ечими ҳақида маърузалар тингланди.

– Услубий йиғин кадр органлари офицерларининг тажриба алмашиши, фикрлашиши ва маълум мавзулар юзасидан эркин мулоқот қилишига хизмат қилади, – дейди подполков-

ник Иброҳим Ҳамдамов. – Йиғин давомида биз соҳамизда бўлаётган ўзгариш ва янгиланишлар тўғрисида ҳам хабардор бўлдик. Муаммоли вазиятларни ҳал этиш, бунда энг аввало, инсон омилни биринчи ўринга қўйиш борасида ҳам тегишли хулосалар қилиняпти.

**Ш. ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»**

Кўчкор НОРҚОБИЛ

ИНШО

Бола тинчлик мавзусида иншо ёзди; бор-йўғи олти қаторгина.
 «Онам сигир соғадилар. Нон ёпадилар. Мен ва укаларим иссиқ нонни синдириб, сут косага соламиз. Бу – Тинчлик! Яхши. Онажоним Отажонимга нон ушатиб берадилар. Отажоним нонга чап қўлини узатадилар. Ўнг қўлини афғон уруши еган. Уруш – ёмон! Бизнинг уйимизда Тинчлик ва Уруш ёнма-ён яшайди...»
 ...Муаллима бу битикни ўқиб юмюм йиғлади.

МОҲИЯТ

– Вася, майли, қуриб кетсин, амаким айтган ўша ўқ заводига ишга кирсанг бўларкан.
 – Настя, эсинг жойидами? Ахир бизнинг фарзандларимиз бор-ку! Учови ҳам ўғил!
 – Нима қипти?!

– Ахир ўша ўқлар барибир бир кунни отилади-ку...

ЖАНГЧИНИНГ ТУФЛИСИ

Унинг бир оёғи йўқ эди. Қўлтиқта-ёқни курси четига қўйиб, сотувчи қиздан энг қиммат туфлининг бир пойини узатишни сўради.
 Туфли лоп-лойиқ келди. Сотувчининг ғалати аҳволга тушганини сезиб, шоша-пиша шундай деди:
 – Хавотирланманг, нариги пойини ҳам оламан. Унисини Воронеждаги ошнам Володяга жўнатаман...
 Сотувчи киз титраб кетди.
 Жангчи жилмайди. У дўконлардаги бундай ҳолатларга кўникиб қолган эди.

ЭТИКЧАЛАР

Бу урушда этикчалар эгасиз қолди.
 Аёл этикчаларни хона бурчагига олиб бориб қўйди.
 – Қани ўгирилиб тур, – дея этикчалар тумшугини деворга тақади.
 Эгасиз этикчалар девор бурчида чорак соат турди.
 Аёлнинг раҳми келди:
 – Бошқа тўполон қилмагина, хўпми?! У этикчаларни кўксига босди. Сўнг стулчага олиб келиб қўйди:
 – Қани, энди овқатингни еб ол!..
 Аёл этикчаларга узоқ тикилиб турди. Нимадир ёдига тушгандай бўлди. Сўнг... сўнг... чинқириб йиғлаб юборди.
 Этикчалар соҳибаси бор-йўғи олти ёшдагина эди.

ЁЗУВ

Қизалоқ олти ёшда.
 Дийдаси тош эди.
 Деразадан ташқари қаради.
 Кўчада уруш.
 Пардани тортди.

Оғир-оғир юриб стол ёнига келди. Тик турган алфозда оппоқ қоғозга ажи-бужи қилиб ёзди: «Кетдим. Уруш тугаса менга хабар беринглар. Қайтиб келаман...»
 Қизни онаси олис-олисларга олиб кетди.
 Вақт ўтди. Вақт учди. Ўша олис-олисларда бир қабр пайдо бўлди. Қабртошда ажи-бужи ҳарфлар билан шундай ёзилганди: «Кетдим. Уруш тугаса, хабар беринглар. Қайтиб келаман...»

УРУШНИНГ СУВРАТИ

(дўстимнинг ҳикояси)

Ёлғиз – ёлғиз ўғил. Ғулом бобо билан Ойсара холанинг ёлғизи, ортида қоладиган ёруғ изи.
 Ҳарбийга чақирув келди.
 Ёлғизни афғон урушига олиб кетишди.
 Хола кўп йиғлади. Холанинг кўзи хира тортиди. Хола кўрмай қолди. Хола: «Ҳали ўғлим келса, кўзим очилиб кетади», – деб қўярди.
 Соғинч дарди, таҳлика азоби холанинг ич-ичини ҳам кўйдириб кетди. Бир йил ўтар-ўтмай, хола омонатини эгасига берди.
 Ғулом бобо букчайиб қолди. Икки кўзи эшикка қадалди. Фақат эшикни кўрди. Ёлғизнинг йўлига тикилди икки кўзи.
 Пахса деворга омонат илинган пастак эшик тиқ этса, бобонинг юраги шиг этади. Жони ҳалқумига келади. Нураб, тўкилиб кетаман деб турган озурда кўҳна кулбадан отилиб чиқиб, ялангоёк югургилайди.
 Овулдошу кўни-кўшни далда беради: «Келади, бобо, келади, Ёлғизингиз келади...»
 Ёлғиз келмади.
 Темир тобути келди.
 Эл-эломон бир қалқди – уввос урди эл-эломон: «Нотанти тақдир,

келиб-келиб, шугина ёлғиз чолнинг Ёлғизига чанг соласанми?..»
 Бобо гарангсиб қолди. Эси кирди-чикди бўлди.
 Орадан бир ҳафта ўтиб, бобонинг қошига қишлоқ мактабининг директори келди.
 – Мактабни ўғлингиз Ёлғиз Тўраев номи билан атаймиз. Қабрига мрамартош ўрнатиб, таъзиянома ёзмақчимиз.
 Чол унга ўқрайиб қаради. Ичкари уйга кириб кетди.
 Эни-бўйи ярим қулоч келадиган мрамар лавҳа олиб чиқди. Директор мрамар лавҳага ўралган суратни – Ёлғизнинг суратини ҳамда «Мен отамдан олдин ўлганман...» деган ёзувни кўрди. Кўз олди қоронғилашиб, ич-ичидан ўкирик келди. Ўзини зўрға тийиб ихради.
 – Узр, бобожон, узр.
 – Уф-ф... Кеча... Кеча район марказига бориб, ўзим тайёрлатиб келдим. Шуни қўяман, – деди бобо.
 Бобонинг жони тош экан. Бобонинг боши тошдан экан. Бобо яшади. Узоқ яшади. Бу ҳаётга қасдма-қасд яшади. Ўтган йили юз ёшга яқинлашиб қазо қилди.
 Хотира ва Қадрлаш байрамида қишлоқда бўлдим. Қабристоннинг кунботарида Ёлғиз ётган қабр бошига келдим. Аскар кийимида жилмайиб турган ўғлоннинг сурати тагида: «Мен отамдан олдин ўлганман...» деган ёзувни ўқидим. Узимни қўлга олдим.
 – Ана, ёнидаги Ғулом отанинг қабри, – деди кўшним.
 Қабр бошидаги мрамар лавҳадаги: «Мен боламдан кейин ўлганман...», деган ёзувга кўзим тушди. Энди ўзимни тутолмадим. Қабр пойида чўккалаб ўтирдим-да, кафтим билан юзларимни тўсдим. Ичимдан кўпириб тошган оғриқли бўронни тўхтатолмадим...

✓ XALQARO HAMKORLIK

**КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ
 ТАЖРИБАСИ ЎРГАНИЛДИ**

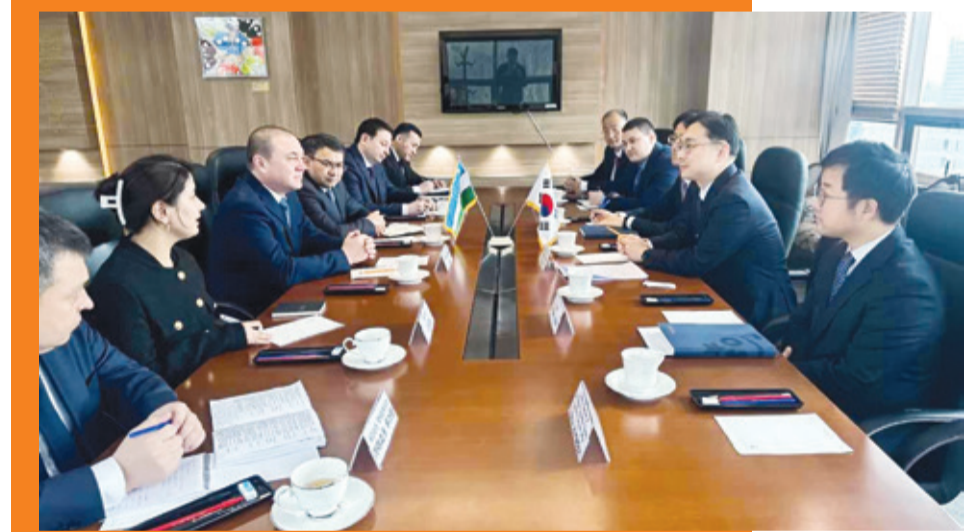
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси томонидан илғор хорижий давлатларнинг суд-ҳуқуқ тизимида ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши жиноятларни тергов қилиш ва ушбу соҳадаги қонунийликни таъминлаш борасидаги тажрибаси ўрганилмоқда.

Жумладан, 2023 йил январь ойида Ҳарбий прокуратура ходимлари иштирокида Корея Республикасининг Ўзбекистондаги мудофаа масалалари бўйича атташеси полковник Пак Ан Со билан учрашув ўтказилди.

Учрашувда Корея Республикаси Миллий мудофаа вазирлиги ҳарбий прокуратураси билан ҳуқуқий соҳада халқаро ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиш, уларнинг тизими, фаолияти, кадрларни танлаш, малакасини ошириш, шунингдек, замонавий криминалистик техникалардан фойдаланиш ҳамда ҳарбий хизматчилар ўртасида жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича тажриба алмашиш масалалари келишиб олинди.

Келишувларнинг амалий натижаси сифатида жорий йилнинг февраль-март ойларида Бош прокурор ўринбосари – Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори Ботир Қудратходжаев бошчилигидаги делегациянинг Корея Республикасига ташрифи амалга оширилди.

Ташриф доирасида Корея Республикаси Миллий мудофаа вазирлиги Бош прокурори генерал Ким Донг Хёк, Қуролли Кучлар ҳарбий суди Бош судьяси Сео Сунг Ун ва Миллий мудофаа вазирлиги жинойи тергов қўмондонлиги қўмондони генерал Чеонг Чанг Юн би-

лан ва бошқа қатор юқори ҳарбий мансабдорлар иштирокида ўзаро манфаатли музокаралар ўтказилди.

Конструктив мулоқотлар давомида томонлар икки давлат ўртасида Қуролли Кучлар соҳасидаги қонунларни такомиллаштириш, ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқларини таъминлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш борасида ўзаро алоқаларни янада ривожлантиришнинг истиқболли йўналишларини муҳокама қилдилар.

Шу билан бирга ташриф доирасида Ботир Қудратходжаев Корея Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари Сонг Канг билан учрашув ўтказди.

Учрашувда томонлар уюшган ва трансмиллий жиноятчиликка қарши курашишнинг самарали усуллари ва ушбу йўналишда идоралараро ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари бўйича фикр алмашдилар.

Мулоқот давомида икки давлат прокуратура органлари ўртасидаги профессионал алоқалар мустаҳкамланиб бораётгани ва ўзаро имзоланган жиноятчиликка қарши курашиш тўғрисидаги халқаро шартномаларнинг ижроси самарали таъминлаб келинаётгани таъкидланди.

Айниқса, ҳозирги кунда миллатлараро тотувлик ва тинчликни таъминлаш, экстремизм ва терроризмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши курашиш ҳамда ноқонуний давлатлараро миграциянинг олдини олишда халқаро ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этиши қайд этилди.

**Адлия полковниги
 Отабек ХОЛБОЕВ,
 Ўзбекистон Республикаси
 Ҳарбий прокурорининг
 биринчи ўринбосари**

ИСТИҚБОЛДАГИ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Қуролли Кучлар давлат музейида Мудофаа вазирлиги Фахрийлар ишлари бўйича кенгашлари томонидан 2022 йилда амалга оширилган ишлар сарҳисоби ва 2023 йилдаги устувор вазифалар таҳлиliga бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

Таъкидлаш жоизки, бугун Мудофаа вазирлиги Фахрийлар ишлари бўйича кенгаш аъзолари ўзларининг ҳаётий тажрибаси, билими ва бой маънавияти орқали ҳарбий хизматчилар, аҳоли, айниқса, ўсиб келаётган ёш авлодни баркамол этиб тарбиялаш, уларда ватанпарварлик, она Ватанга муҳаббат ва садоқат туй-

ғусини шакллантириш, шу билан бир қаторда ҳарбий касб нуфузини оширишдек улуғвор мақсад йўлида фаол иштирок этиб келаётган ташкилотлардан саналади. Бу йўналишда улар томонидан ўтказилаётган маънавий-маърифий тадбирлар баркамол авлод тарбиясига улкан ҳисса қўшиш билан бир қаторда халқимиз

орасида армияга бўлган ишончни янада мустаҳкамламоқдаки, буни ҳар қанча эътироф этсак арзийди. Йиғилишда сўзга чиққан Фахрийлар ишлари бўйича марказий кенгаш раиси А. Наврўзов армия ва ёшларни янада яқинлаштираётган шундай эзгу тад-

бирлар аҳамияти ҳақида батафсил гапириб ўтди. Бу каби самарали тадбирлар ўтган йиллар давомида Қуролли Кучларимизда амалга оширилган изчил ва узоқни кўзлаб амалга оширилган ислохотлар самараси эканлигини таъкидлади.

Йиғилиш давомида жойлардаги кенгашлар фаолиятини танқидий-таҳлил қилиб, 2023 йилда амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифаларга атрофлича тўхталиб ўтилди.

Гулнора ТУРСУНБОЕВА

✓ XAVFSIZ HAYOT UCHUN

МАРАФОН САЙИЛГА УЛАНДИ

Термиз шаҳрида Ёшлар ишлари агентлиги Сурхондарё вилояти бўлими ҳамда куч тузилмалари ҳамкорлигида «Хавфсиз ҳаёт учун» марафони ва ҳарбий-ватанпарварлик байрам тадбири ўтказилди. Эрта тонгдан «Сурхон» стадионидан бошланган байрам кечки пайт Ёшлар марказида давом эттирилди.

Марафон давомида маҳаллий ёшлар, куч тузилмалари ҳарбий хизматчилари югуриш, спортча юриш ҳамда велопоёғга йўналишлари бўйича ўзаро баҳс олиб боришди. Иштирокчилар шаҳар марказий кўчаси бўйлаб белгиланган марра томон ҳаракат қилишди. Улар шаҳар аҳолиси томонидан муносиб қўллаб-қувватлаб турилди.

Марафон якунида ғолиб ва совриндорлар вилоят ҳокимлиги томонидан қимматбаҳо совға ва пул мукофотлари билан тақдирланди. Тақдирлаш маросимида марафоннинг энг ёш қатнашчиси 2 ёшли Муҳаммадали Жўрабоевга ҳам махсус совға топширилди. Эрта тонгдан марафон билан бошланган байрам тадбирлари кечга бориб Ёшлар марказида давом эттирилди. Ҳарбий оркестр ва маҳаллий ёшлар ижросида Ватанга садоқат мавзусидаги куй-қўшиқлар янграган концерт дастури сумалак сайлига улашиб кетди.

Кечки сайилда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари ҳам иштирок этди. Ҳарбий хизматчилар иштирокидаги бундай сайиллар Сурхон воҳасида жойлашган барча гарнизонларда бўлиб ўтмоқда.

Асрор РЎЗИБОЕВ

✓ MALAKA

MUTAXASSISLAR KO'NIKMASI OSHIRILDI

О'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasida Qurolli Kuchlar akademiyasining bir guruh rahbar va pedagog kadrlari "Boshqaruv psixologiyasi va menejment" o'quv kursida malaka oshirishdi.

Kurs davomida ofitserlar psixologik bilimlardan va vaqtdan samarali foydalanish usullari, liderlik sifatlarini rivojlantirish, jamoani jipplashtirish, xodimlarga motivatsiya berish, kreativ fikrlash, stress va stressli vaziyatlardan to'g'ri chiqish bo'yicha o'z malaka va ko'nikmalarini yangi zamonaviy bilimlar bilan boyitishdi.

Shu bilan birga, maqsadni to'g'ri qo'ygan holda reja tuzish, eng muhim va dolzarb ish bilan uncha muhim bo'lmagan vazifalarni ajrata olish, vaqtni to'g'ri taqsimlash, "taym-menejment" usullari bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishdi. Kurs mobaynida mutaxassislarining kompetentlik darajasini oshirish hamda rahbarning shaxslararo munosabatdagi muloqot madaniyatiga qaratilgan ma'ruza va trening mashg'ulotlari o'tkazildi.

O'quv kursi yakunida 19 nafar ofitserga malaka sertifikatlari topshirildi.

Podpolkovnik Sherzod RAVSHANOV,
Qurolli Kuchlar akademiyasi harbiy psixologiya sikli boshlig'i

Халқ орасида «Фалончи ажрашаётган эмиш» каби гапларга қулоқларимиз анча кўникиб улгурди. Сабаби суриштириб кўрилса, айтарли важ йўқ. Қудаларнинг келишмовчилиги оқибатида икки ёш ота-онасининг сўзларини икки қилолмай, тақдирга тан беришти. Шу ўринда табиий савол туғилади: ёшларнинг келажагини нега катталар ҳал қилиб қўйишмоқда?! Бу ҳол қачондан бошландию қачонгача давом этади? Нега катталарнинг ўзаро келишмовчилиги учун ёшлар жавоб бериши керак? Аслида узоқни ўйламай иш кўраётган қудаларда манфаатлар тўқнашуви рўй бераётган бир пайтда ёшларда мустақил фикрнинг йўқлиги – энг катта фожа! Аксарият ёшларнинг манқурт бўлиб, мустақил фикрлаш салоҳиятининг пастлигига ҳам айнан бугун ҳаққини келиннинг онасидан талаб қилаётган оналарда! Бу ҳол эса, яқин ўтмишга бориб тақалади...

БОЛАНГИЗНИ НИМА УЧУН БОҒЧАГА БЕРАСИЗ?

Ота-она бирдек фаолиятини давом эттириши учун болага қарашга вақти бўлмайди, дейишга шошилманг. Барча оналар ҳам ишлайди дея олмаймиз. Айрим оналар ўзлари уйда бекор бўла туриб, нега болани боғчага олиб боришади? Албатта, таълим ва тарбия олишлари учун. Ўз тенгқурлари билан мулоқотда бўлиб, ижтимоийлашув, мослашув жараёнларини шакллантириш учун ҳам болалар боғчага юборилади.

МОСЛАШУВ ЖАРАЁНИ НИМА?

Болангининг тенгқурлари билан бирор ҳодиса ёки масалада баҳсга кириши, ўз позициясини ҳимоя қилиши, кўнгли тусаган ўйинчоқни ўйнаши учун керак бўлса, қолган бо-

лалар билан мурасага киришишга бўлган интилиши мослашув ва ижтимоийлашув дейилади. Барчамизга тушунарли бўлиши учун халқона сўзларда ифода-лаялман. Тасаввур қилинг, болангиз тенгқурлари орасидан ўзининг ҳаққини айириб олишни удалай олмас экан, келажакда жигаргўшангиздан нимани кутяпсиз?

СИЗ ҲАР ДОИМ НАЖОТКОР БЎЛА ОЛМАЙСИЗ

Бугунги кунда ижтимоий тармоқлар орқали мактабгача таълим ташкилотларида бўлаётган кўнгилсиз ҳолатлар тарқалиб кетди. Бу ҳолат ҳали давом этиши ҳам мумкин. Лекин бит-

ноўрин. Бир тарбиячининг 20-25 болага масъуллиги инобатга олинса, сизнинг талабингизни қондириш имкониятсиз. Чунки она сифатида фарзандингизнинг мослашувига, ижтимоийлашувига салбий таъсир кўрсатаётганингизни сезмаяпсиз. Келажакда фарзандингиз дуч келадиган тўсиқларнинг барчасини ҳам олиб ташлашга қодир бўлолмайсиз. Шундай экан, болалигидан ҳаққини ажратиб олишга, синовларда тобланишига ва тенгқурлари билан мураса йўлидан боришига имкон беринг!

АВВАЛ ТАРБИЯ, КЕЙИН ТАЪЛИМ

Фарзандингиз болалигини тарбиячилар билан

БОЛАНГИЗДАН НЕГА ХАФАСИЗ?

мураса қилмай, салбий кайфият билан амаллаб ўтказдингиз. Энди навбат ўрта таълимга етиб келди. Урганган кўнгил ўртаниб қўймайди. Она сифатида сиз ҳам, бола сифатида жигаргўшангиз ҳам сизнинг хайрихоҳлигингизга кўникиб бўлдингиз. Мактаб ҳам худди олдинги тарбия ўчоғи сингари салбий нигоҳ, устозларга бўлган доимий назорат ва ўқитувчиларнинг сизга бўлган нафратию таълимга бўлган эътиборсизлиги билан ўтади. Чунки сиз учун фарзандингиз юқори баҳоланиши керак, устозга ўз тинчлиги. Ўқитувчи ҳам нима қилсин, у битта, ўқувчилар эса 25-30 нафар. Агар устоз ўқувчиларига дакки берадиган бўлса, сиз ва сизга ўхшаганлар томонидан ижтимоий тармоқларда шарманда бўлишини билади. Шунинг учун унга ҳам ўз фарзандлари тақдири муҳимроқ. Сиз талаб қилган масалада ёрдам беради ва тинч ишлайди. Пировардида ким жабр кўради?

АРЗАНДАНГИЗ ТАЛАБА

Боласининг келажакига бефарқ бўлмаган ота-она сифатида, албатта, унинг бирор универси-тетда ўқишини истайсиз. Агар болангиз эпполмаса, буни ўзингиз бирор йўлини қилиб бўлса-да, эплейсиз. Боғчада тарбия олишига имкон берилмади, мактабда эса таълим олишига вазият қолдирмаган ота-она сифатида бакалавр дипломи ҳақида бош қотиришингиз ўринлимикан? Ҳа, сиз учун бу иш ҳам осон бўлма-са-да, удалайсиз. Чунки қўни-қўшничилик, дўсту душманнинг олдида юзингиз ёруғ бўлишини хоҳлайсиз, ахир. Охири курсда ўқиётган маҳалда, албатта, унга тарбияли, ўқимишли, зеб-зийнатли келин қидиришни бошлайсиз. Узоқ қидиришлардан кейин топилади. Ўғлин-

Ҳа, сиз шу ишни қилгансиз. Аммо ўйламанг, бундай ҳолат узоқ давом этмайди. У ўз йўлини топиш учун мустақил фикрли инсонларга эргашади. Чунки фикри йўқ инсон бошқанинг ета-гига юради-да. Уни етаклаётган инсоннинг танлагани тўғри йўл бўлса, хўп-хўп, ғаразли бўлса-чи? Бунга қай даражада тайёрсиз?

ЎҒЛИНГИЗ ЁМОН (МИ?)

3 ёшидан боғчага олиб борганингизда сизга ҳар дақиқада арзандангиз ҳолатини билдириб турувчи видеоларни ташламай тургани учун тарбиячи ёмон бўлди. Мактабда таълим берган устозлар болангизни қатъийроқ тарбияламоқчи бўлгани

гизга ёқиши ёки ёқмаслиги шарт эмас, чунки шу ёшигача ўғлингиз учун қарорни сиз қабул қилгансиз. Шунинг учун унинг хоҳиш-истаги унчалик ҳам инобатга олинмайди. Сиз хоҳладингиз, шунинг ўзи етарли!

БИР КУНЛИК ТЎЙ ЎТДИ, АММО...

Тўй ҳам ўтди, аммо негадир олий маълумотли куёвга сиз хоҳлагандек эътибор берилмаётганидан жаҳл қиласиз. Қарабсизки, айтганингиз рўёби тезда бўлавермагач, келинингиз ҳам ёқмай бораверади. Ҳар ишида хато, камчилик топилаверади. Энди нима қилиш керак, яна фарзандингиз учун хулосани ўзингиз чиқарасиз – ажратиб олиш! Ўғил бола эса сизнинг чизигингиздан ҳеч қарга чиқмайди. Нега, чунки унда мустақил фикрнинг ўзи йўқ. Бўлмаган ҳам. Бўлишига имкон бермагансиз. Ҳаёт синовларида тобланишига, мураса қилишга, турли тўсиқлар келганда ундан ошиб ўтишга бўлган туйғусини ўғирлагансиз.

учун ёмонотлиққа чиқди. Арзанда болангизнинг ёнини олиб, ўқитувчиларни ҳақоратладдингиз.

22-23 ёшга тўлгунича яхши бўлган ўғлингиз нега бирдан ёмон бўлиб қолди? Нега ундан хафа бўляпсиз? Сизни тушунмаётгани учунми? Ёки вазиятга тўғри баҳо беролмаётганими? Ёки ёмонлар қўлида қўғирчоқ бўлаётгани учунми? Қай бири учун хафасиз ва нега ундан хафасиз? Аслида барчаси бошқача бўлиши мумкин эди. Кексалик гаштини фарзандингиз қарамоғида, роҳат-фароғатда, набиралар қуршовида, қудалар иззатида, келинингиз ҳурматида ҳам суришингиз мумкин эди. Аммо сиз ўзга йўлни танладдингиз. Қош қўяман деб, кўз чиқардингиз. Нега фарзандингиздан хафасиз?!

Нигора АЛЛАНОВА, Пахтачи туманидаги 3-давлат мактабгача таълим ташкилоти директори

МЕХР

**Катта анҳор сув
тўлқинлари бир-
бирини тутиб
олмоқчидек пишқириб,
шиддат билан оқади.
Анҳор лабида ўтирган
8-9 ёшлар чамасидаги
қизалоқ мунгли
кўзлари билан сувга
боқади.**

– Эй, художон, менинг ҳам онам бор экан! Уни бир кўрай, меҳридан баҳраманд бўлай, – Зулхумор осмонга жажжи кўллари уни узатиб, нажот сўради. Шу тобда орқа томондан момосининг овози эшитилди:

– Зулхумор, асал қизим, қаерда эдинг? Сени излаб, оёқларимда мадор қолмади.

75 ёшдан ошган Адиба момо бошидаги оқ чорсисини ушлаган кўйи набирасини топганидан хурсанд бўлди. Уйда ёлғиз сўянчиғи, эркаловчи энг азиз инсони ҳам мана шу бетоб момоси эди. Улар бир-бирини кучиб, меҳрига тўймайди. Зулхумор тили калимага келмай, бўғзига тиқилган йиғи аралаш: «Менинг онам тирик экан! Лекин мен сизни ташлаб кетмайман?» дея уввос солиб йиғлади. Кўз ёшлари худди анҳор сувига қўшилди. Момо ва набира анча йиғлаб, энгил тортдим, уйга кириб кетишди.

Жуда тор ҳовлининг тўрт томони уй билан ўралган. Ҳовлида «Текин томоқ, қаерларда санғиб юрибсан?» дея қўлидаги тол хивич билан Зулхуморни ўгай она савалай кетди. Ичкари хонадан момо ёзғирди:

– Урманг, келин, урманг, ундан кўра мени уринг.

Шу алфозда биринчи келинини эсга олди. Ўғли Ойжамолга яхши кўриб ўйланган, келини ақлли, чиройли, меҳнатсевар эди. Ўғли хотин устига хотин олишини айтганда эса, қайнона-келин эсанқираб қолганди.

– Ўйлаб гапиряпсанми, қизинг бор, гулдай хотининг бор, – жаврай кетди она.

– Дадаси, менинг айбим нима? Мендан қандай хатолик ўтди, айтинг, – кўз ёшларини артиб, уйга кирди. Ухлаб ётган қизалоқ онасининг йиғисидан ўғониб, ўзини унинг бағрига ўрди. Зулхуморни кучоқлаб, эзилиб-эзилиб йиғлади. Қизининг ҳаёти нима бўлишини, ўзи қаерга боришини ўйлаб, юрак бағри эзилди, эрига кучли нафрат ўйғонди. Ойжамол йиғлаш бефойдалигини тушуниб, кийим-кечакларини катта рўмолга ўради. Қайнонага «Мендан рози бўлинг, она, бу уйда ортиқ қолмайман, ота уйимга кетаман», дея қизи ва нарсаларини уйдан олиб чиқишга тутинди. Фарзандидан айрилишдан кўрққан эр хотинининг бағридан Зулхуморни юлиб олиб, «Ўзинг кет, қизимни бермайман!», дея уйга олиб кириб кетди. Зулхумор отасининг бақирганидан кўрқиб, йиғлади. Она ўғлининг ишидан ҳануз хайрон.

Нима қилишини билмас, фақат инсофга келишини сўраб йиғлади. Ойжамол кўч-кўрони билан ота уйига кетди.

Зулхумор онасини соғиниб йиғлар, уни момоси овутиб ухлатарди. Орадан бир ҳафта ўтиб, ҳовлига янги келин келди ва ўзини яхши кўрсатишга анча ҳаракат қилди. Зулхуморни отаси, момоси ёнида бўлса, айланиб-ўргилиб, эрка қизимлаб қолади. Агар ёлғиз қолса, бечора қизга ит кунини кўрсатади, дўппослайди, қўллари чимчиб олади. Бир куни Адиба момо шу ишнинг устидан чиқди.

– Бу норасида гўдакни нега урасиз? – дея келинининг қўлидан набирасини тортиб олиб, бағрига босди. Ўғли ишдан келганда бўлган воқеани сўзлаб берди. Аммо ўғли хотини ҳеч қачон бундай иш қилмаслигини айтди. Шу воқеаларни эслар экан, ҳозиргина ўғли билан келган меҳмон момонинг хаёлларини бузди.

Хола-жиян анча сўрашиб, самимий суҳбатлашдилар.

– Жиян, шу гўдаккинага ачинаман. Ойжамол яхшими, уни кўрасанми, ҳаёти қандай келинимнинг? Умрим қанча қолгани ўзига аён. Менга бирор кор-ҳол бўлса, сенга биргина васиятим шуки, бу қизни онасига бер, яшириб бўлса ҳам олиб кет, – онахон шу сўзларни айта олди, холос.

Момонинг нафас олиши қийинлашди, барча фарзандлари, қариндошлар келди. Зулхумор момосининг кучоғида ширин уйқуда. Тонгга яқин момо мангу уйқуга кетди. Холасининг маъракаларини ўтказиб, қишлоғига қайтмоқчи бўлган жиян Зулхуморни ёнига чақирди:

– Онангнинг ёнига борасанми, борсанг, катта кўчада,

дарахт панасида мени кут, сени онангга олиб бораман.

Сўнг отини эгарлаб, қариндошлар билан хайрлашди. Уйдан узоқлашиб, катта кўчага чиқмай, чинор панасида яшириниб турган Зулхуморни тезда хуржунига солди-ю, отни чоптириб кетди. Ҳаво иссиқ, хуржуннинг ичида терлаб кетган Зулхумор толиққан овозда сув сўради, узатилган мешдан маза қилиб сув ичиб, секин атрофга қаради, бирор инсон кўринмади. Узоқ-узоқларда қўй-қўзиларнинг маъраши, эчки бўйнига осилган кўнғироқ овози узилиб-узилиб келади, холос. Зулхуморни йўл толиқтирдими ё иссиқ элтдим, ухлаб қолди. Отнинг кишнашидан ўғониб, кўзини очди, қуёш аста-секинлик билан уфққа сингиб борарди.

– Амаки, келдикми? – сабри чидамай сўради.

– Ҳа, жиян, келдик, ҳозир онанг билан кўришасан.

– Кейин мени отамга қайтиб олиб борманг, илтимос, дея ялинди йиғлаб.

– Йиглама, жиян, онанг билан қоласан. Ана, онангнинг уйига ҳам келдик, – жиянини оҳиста отдан туширди.

Дарвозани тақиллатгач, ичкаридан 13-14 ёшлардаги қорамағиз, оёқ яланг бир бола эшикни очди. Бола меҳмон келди деб ўйлаб, уларни сўрига таклиф қилди. Сигир соғиб келаётган Ойжамол сўрининг ёнига келган заҳоти қизи Зулхуморни таниди, қўлидаги соғилган сутни болакайнинг қўлига тутқазиб, қизини бағрига босди, соғинч кўз ёшлари қизгинанинг юзларини ювди.

– Она қизим, жоним қизим, мен сенинг онангман, дея йиғлади.

– Онажон, сизни соғиндим, нега мени кўргани бормадингиз, сизни тушларимда кўраман, лекин юзингизни ҳеч кўролмадим, – волидасини қучоқлаб, кўнгли тўлди.

Ҳовли четида устунга сўяниб, она ва қизнинг соғинчли, ҳаяжонли учрашувидан таъсирланиб, кўзидан оқаётган шашқатор ёшларни рўмолчага артаркан, Бурхон ака уларга меҳр билан боқиб, ёнларига борди. Ойжамол эрини кўриб: «Дадаси, қаранг, қизимиз келди», дедию хаёлидан «Қизимни қабул қилармикан?» деган ўй ўтди.

– Қани, она қизим, кела қол, хуш келибсан уйингга, – деб бағрини очди ва уни кучиб, пешанасидан ўпди Бурхон ака. Қосимжон билан ҳам самимий сўрашди, – қизимизни олиб келиб, кемтик юракларни меҳрга тўлдирдингиз, раҳмат! Бу яхшилигингизни унутмаймиз.

Зулхуморнинг бахтли болалиги бошланди. Амма-холалари билан сирдош дугона бўлишга ҳам улгурди.

Адиба момонинг маъракаси тугади, меҳмонлар аста-секин уйларига тарқалди. Шу орада Абдулла қизини йўқлай бошлади. Хотинидан сўради.

– Ҳозир шу ерда юрганди, хавотир олманг, келади шу арзандангиз, – деб уйга кириб кетди. Тоғаси Абдуллани ёнига чақирди.

– Жиян, мен опамнинг васиятини бажариб, қизингни онасига Қосимжондан бериб юбордим, қизингни қийнама. Она меҳрига тўйиб яшасин, сен эртадан кечгача ишдасан, хотинингнинг муносабатини биласан.

– Қизимни ўгай ота қўлига топшираманми? Ҳеч қачон, ҳозирок бориб олиб келаман, деб ўрнидан турган эди тоғаси изн бермади.

– Хотин устига хотин олдинг, энди бунга ким айбдор, жиян, ўйлаб иш қилиш керак эди. Гулдай хотинингдан ва ширин қизингдан айрилдинг, айб ўзингда, қизинг онаси билан қолади, гап тамом, – сўзига қатъий яқун ясади тоға.

Зулхумор тенгдошлари қатори мактабга борди. Унинг деярли бўш вақти бўлмас, укаларига қарар, кирларни ювар, пахтазорга бориб, молларга ўт териб келар, онасидек тиним билмай, меҳнат қилар эди. Кунлар шу тарзда ўтиб, мактабни ҳам тугатди. Онаси қизини ёнига ўтқизиб, уни турмушга бермоқчилиги, қуёв бола ўгай отанинг укаси эканини айтди. Қодирқул жуда меҳнаткаш йигит бўлгани учун уни қишлоқ аҳли яхши кўрарди. Болалиқдан қийналиб, етимликда ўсгани учунми, Зулхумор унга турмушга чиқишга рози бўлди.

Қодирқулнинг ўз қўли билан кўтарилган бахт қасрига Зулхумор ойдаи келин бўлиб борди. Тонгга қадар ёр-ёр, яллалар, аёлларнинг ўланлари янгради.

Баҳор фаслини одатда, аёлга қиёслашади. Балки бунга об-ҳавонинг айнан шу фаслда ўзгарувчанлиги асос қилиб олингандир. Эҳтимол, баҳорнинг уйғониши гўзалликка ошуфта кўнгилларга таскин беришидадир. Нима бўлганда ҳам, қаҳратон қишнинг қаҳридан илиқлик ва нафосатга қадам қўйишнинг илк оғи бўлган мартнинг 8 санасида Халқаро хотин-қизлар куни кенг нишонланади. Мудофаа вазирлиги раҳбарияти томонидан ҳам ҳар йили кўшинларда фаолият юритаётган ҳарбий аёлларни бир гўшага йиғиб, уларнинг дўстона бирдамлигини ошириш ва соғлом рақобатни ривожлантириш мақсадида спартакиада ўтказилиши анъанага айланган.

КУЧЛИ, ЖАСОРАТЛИ, МАТОНАТЛИ

Бу галги нозик хилқат вакиллари ўртасидаги спорт мусобақаси ҳам муросасиз баҳсларга бой бўлди. Ушбу спартакиадани баҳолаб бориш ҳакамларга осон бўлмади. Йилдан йилга тажрибаси ортиб бораётган ҳарбий аёллар ўз ҳарбий округлари, қўмондонликлари, билим юртлари ва ҳарбий қисмлари шаъни учун бор куч-ғайратларини аямади.

Мусобақада ғолиб ва мағлублар бўлиши табиий. Ўтган 4 кун давомида спортнинг 9 тури бўйича ўтказилган мусобақаларнинг ғолиб ва совриндорлари аниқланди. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари академиясида бўлиб ўтган тақдирлаш маросими диплом, медаль, кубок ва қимматбаҳо совғаларга бой бўлди.

Арқон тортиш мусобақаси Ҳаво ҳужумидан мудофаа кўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари жамоаси устунлигида якунланди. Иккинчи ўрин Мудофаа вазирлиги марказий алоқа узели жамоасига насиб этган бўлса, учинчи ўринни Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти ҳарбий аёллари банд этишди.

Эстафетада эса биринчи ўрин Махсус авария-тиклаш бошқармаси жамоасига, иккинчи ўрин Тошкент ҳарбий округи жамоасига, учинчи ўрин эса Мудофаа вазирлиги марказий алоқа узели жамоасига насиб этди.

Дартс йўналиши бўйича яккалик тартибида ғолиблар аниқланди. Унга кўра, биринчи ўринни III даражали сержант Альфия Уфимская, иккинчи ўринни кичик сержант Мухтасам Акмалова, учинчи ўринни II даражали сержант Тамара Тажимуратова қўлга киритди.

Армрестлингда доимгидек, кичик сержант Шоҳида Гаппарова биринчиликни ҳеч кимга бермади. Кичик сержант Дилнавоз Шерку-

лова иккинчи, контракт бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Мавлуда Раҳимова эса учинчи ўринни эгаллади.

Бешинчи шартда спартакиада иштирокчилари бадминтон ўйнади. Унда I даражали сержант Барно Ирматова биринчи, сержант Татьяна Гарашенко иккинчи, катта сержант Елена Сливкина учинчи ўринни эгаллади.

Ўқ отиш йўналишида «АК-1» автоматидан 100 метр масофадаги нишон мўлжалга олинди. Унда кичик сержант Ирода Олимова етакчилик қилган бўлса, иккинчи ўринни кичик сержант Мухаббат Ярмалова ва учинчи ўринни Зебинисо Валихонова банд қилди.

Стол тенниси мусобақасида катта сержант Ёркиной Муродова яққол устунлик қилди. Иккинчи ўринни II даражали сержант Феруза Исмоилова банд этган бўлса, учинчи ўринни кичик сержант Азиза Хабибова қўлга киритди.

Сузиш шарида кичик сержант Ҳаётхон Абдуманнопова 50 метрлик масофани яққол устунлик билан забт этди. Иккинчи ўринни кичик сержант Евгения Стратулат, учинчи ўринни эса III даражали сержант Светлана Карабаева эгаллади.

Волейбол йўналишида Мудофаа вазирлиги марказий алоқа узели жамоаси биринчи, Тошкент ҳарбий округи жамоаси иккинчи, Тоифаланган объектларни қўриқлаш кўшинлари қўмондонлиги жамоаси эса учинчи ўринни қўлга киритди.

Ниҳоят, Мудофаа вазирлиги кўшинларида фаолият юритаётган аёл ҳарбий хизматчилар ўр-

тасидаги 2023 йилда ўтказилган спартакиаданинг бош совринига марказий алоқа узели жамоаси лойиқ кўрилди. Иккинчи ўрин Ҳаво ҳужумидан мудофаа кўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари жамоасига насиб этган бўлса, мусобақада иштирок этган 12 та жамоа орасидан учинчи ўрин Тошкент ҳарбий округига насиб этди.

Тақдирлаш маросимида сўзга чиққанлар ғолиб ва совриндорларни табриклади. Қолаверса, янгилиниш ва яшариш фасли бўлган баҳор ва аёллар байрами билан самимий тилаклар изҳор этилди. Мусобақада қатнашган барча ҳарбий аёлларга гул тақдим этилди. Тақдирлаш сўнггида ҳарбий ансамбль хонандалари ижросида баҳор ва аёлни тараннум этувчи куй ҳамда қўшиқлар янгради.

Шерзод ШАРИПОВ,
«Vatanparvar»

MINI-FUTBOL

Ўзбекистон «Veteran» жангчи-фахрий ва ногиронлари бирлашмаси ташкил этилганининг 30 йиллиги ҳамда чекланган кўшинларнинг Афғонистон худудидан олиб чиқилганининг 34 йиллигига бағишлаб, фахрийлар ўртасида «Бирлашма раиси кубоги» мини-футбол мусобақасининг финал учрашуви бўлиб ўтди.

ҚУРОЛДОШ ДЎСТЛАРНИ ДИЙДОРЛАШТИРГАН МУСОБАҚА

Унда ҳамкор ташкилот ва вазирликлар вакиллари, Қуролли Кучларимиз ҳамда футболимиз фахри бўлган устоз-мураббийлар иштирок этди. Мусобақа финал босқичининг очилиш маросими куй-қўшиқлар билан байрамона кайфиятда, асосийси, жангчи-фахрийларнинг, қуролдош дўстларнинг дий-

дорлашуви билан бошланди. Финал босқичида Фарғона, Хоразм, Жиззах ҳамда Тошкент шаҳри жамоалари баҳс олиб борди.

Мусобақанинг якуний натижаси қуйидагича кўриниш олди:

- 3-ўрин: Тошкент шаҳри;
- 2-ўрин: Жиззах вилояти;
- 1-ўрин: Фарғона вилояти.

Шунингдек, тадбир якунида Ўзбекистон «Veteran» жангчи-фахрий ва ногиронлари бирлашмаси раиси Талъат Муродов фахрийлар ўртасида спорт мусобақаларини ўтказишда ҳамда фахрийларимизни спортга

жалб этган ҳолда ёшларни Ватанга содиқ, мард ўғлон этиб тарбиялашдаги доимий фаоллиги учун ҳамкор ташкилотчиларни мукофотлади.

Ш. ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»

Bugungi kunda dunyoning aksariyat davlatlarida o'qitib kelinayotgan ingliz tili ko'p mamlakatlarda birinchi va ikkinchi til sifatida qo'llaniladi.

XORIJIY TILLARNI NECHA YOSH DAN O'RGANGAN MA'QUL?

Bola aqlini tanib, so'zlashni boshlar ekan, uning tilga bo'lgan ehtiyoji o'z-o'zidan namoyon bo'la boshlaydi. Bola taxminan 5-6 yoshdan boshlab xorijiy tillarni o'rgangan ma'qul. Chunki bu yoshda qiziqish va xohish kuchliroq bo'ladi. Bu yoshda bolaga nima o'rgatilsa, shuni qabul qiladi va ayta oladi. 5 yoshida bolaning so'z boyligi 2 500–3 000 ga yetadi. Tildagi barcha harflarni bemalol ayta oladi. Qiyin iboralarni qo'llab, o'z fikrini, istagini ifodalaydi. So'zdagi harflar tartibini almashtirmay gapiradi. Atrof-muhitni so'z bilan baholay olish qobiliyati shakllanadi. Bolaning psixologik holati maktabga tayyorlanadi. Bu yoshda bolaga she'r va yangi so'zlar o'rgatish, ertak hamda inglizcha multfilmlar ko'rsatish maqsadga muvofiq. Chunki bola bu vaqtda ko'rgan narsa va voqealarni tez o'rganadi, esda saqlab qoladi. Bundan tashqari, dunyo olimlari 10 yoshgacha bo'lgan davrda bola chet tilni oson o'zlashtirishi bo'yicha yakdil fikr bildirishgan. Bu davrda bola tillarni tushunib emas, balki mexanik tarzda o'rganadi.

BOLANING TAYYORLIGI

Har qanday bola alohida shaxs hisoblanadi, tabiiyki, ulardagi rivojlanish bosqichlari ham bir-biridan farq qiladi. Psixologlarning fikricha, bolani erta yoshdan gapirishga majbur qilish yoki uni tengdoshlariga qiyoslab rivojlantirishga harakat qilish, ko'p hollarda aks ta'sirini beradi. Bog'cha va kichik maktab yoshidagi bolalarga chet tilni o'rgatishda psixologik-pedagogik xususiyatlarini, ya'ni ularning qiziquvchanliklarini va serhafsalaliklarini inobatga olish lozim. Shuningdek, bolalar uzoq muddat davomida o'z diqqatlarini bir turdagi faoliyatga qarata olmasliklarini yodda tutish zarur. Ota-ona o'z farzandining har tomonlama yetuk bo'lishini istaydi va ko'p hollarda bolaning psixologik hamda fiziologik tayyorligini hisobga olmasdan, unga turli fanlardan yuklamalar berishga, til o'rgatishga yoki sport mashg'ulotlariga jalb qilishga harakat qiladi. Aksar holatlarda ota-onalar kutilgan natijaga erisha olmagach, bolaga tanbeh berish yoki tengdoshlariga qiyoslash orqali unga ta'sir o'tkazadi. Ammo bu ikki urinish bolaning o'rganishga bo'lgan rag'batini susaytiradi va atrofda narsalarga qiziqishining so'nishiga sababchi bo'ladi. Bunday ko'ngilsiz holatlarning oldini olishda ota-ona va tarbiyachilarning roli beqiyosdir.

Bolani erkin fikrlashga o'rgatish, undagi qiziquvchanlikni kuchaytirish, uning tasavvurini boyitish, ijodkorligini yuzaga chiqarishning eng oson va maqbul yo'li o'yinlardir. Bolalar o'ynaganda o'z g'oyalarini amaliyotga tatbiq

qiladilar, farazlarini sinovdan o'tkazadilar, zarur ko'nikmalarni egallaydilar, tasavvurlaridan foydalanib, o'z dunyolarini kashf etishadi.

O'YINLARNING AHAMIYATI

Bola tabiatan juda qiziquvchan bo'ladi va u atrof-olamni o'rganish uchun barcha his-tuyg'ularini ishga soladi. O'yinlar bolaning eng asosiy va sevimli mashg'uloti bo'lganligi bois unga atrof-olam hamda undagi barcha zarur bilim va ko'nikmalar o'yin vositasida tanishtirib borilsa, o'zlashtirish samaradorligi bir necha barobarga oshadi. O'yin bolaning nafaqat jismoniy faolligini

oshiradi, uning ruhiy tetikligini ham shakllantirishga yordam beradi. O'yin bolaning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, atrofda gilar bilan ijtimoiy munosabatlarni shakllantirishda katta ko'mak beradi. Shu sababli ota-ona, tarbiyachi va murabbiylar bolalarga imkon qadar ko'proq o'yin orqali o'rganishni targ'ib qilishlari kerak. Aynan o'yin orqali bolalar, o'z iqtidorlarini kashf etadi. Bunga erishish uchun sezgi organlarini faollashtiruvchi muhitni, jumladan, vizual, eshitish, kinestetik kabi faol ta'lim turlaridan foydalanish maqsadga muvofiq.

Ta'limiy o'yinlar musiqa asboblarini chalish, qo'shiqlar kuylash, she'r aytish, raqsga tushish, videolar tomosha qilish, qo'l mehnati vositasida turli buyumlar yasashni o'z ichiga oladi. Rangli ko'rgazmalar, musobaqalar, shakllar yasash kabi o'yinlar bolalarning jismoniy va aqliy faoliyatini rivojlantiruvchi eng qiziqarli usullardan biridir. Bola bu mashg'ulotlar orqali o'zida turli ko'nikmalar hosil qiladi, masalan, fikrlash, bahslashish, gapirish va tinglash. Shuningdek, bu yoshda bolalar til o'rganishga bo'lgan iqtidorlarini shu o'yinlar orqali ko'rsata oladilar va qiziqishlari yanada ortib boradi.

BOLALAR HAM O'YINAYDILAR, HAM RIVOJLANADILAR, HAM O'RGANADILAR

Bolalarni muloqot qilishga rag'batlantiruvchi vaziyatlar va faoliyatlarga jalb qilish til ko'nikmalarini o'zlashtirish uchun

CHET TILLARNI O'QITISH XUSUSIYATLARI

juda muhim omil hisoblanadi. Faoliyat maqsadi ingliz tilini o'rgatish bo'lsa-da, ushbu mashg'ulotlarga bolalar beixtiyor kirishib ketishi va xorijiy tilni ona tili kabi tabiiy tarzda o'zlashtirib borishi alohida e'tiborga molik. Yosh bolalarning til o'rganishi uchun qiziqarli va rag'batlantiruvchi turli vaziyatlarini hosil qilish va bolalarning unda faol ishtirok etishlarini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Ushbu faoliyat ravn va tushunarli tarzda ingliz tilida olib borilishi maqsadga muvofiq. Albatta, murabbiyning harakati, imo-ishorasi, ingliz tilidagi ravn nutqi va gapirish ohangi, bolani o'ziga jalb qila olishi til o'rgatishdagi eng birinchi va asosiy masalalardan hisoblanadi. Xususan, til o'rgatuvchi murabbiylarning "Playing with blocks or legos" (blokklar yoki lego vositalari bilan o'ynash), "Dressing" (turli ertak qahramonlari kiyimlarini kiyish), "Animals and their sounds" (hayvonot olami va ularning tovushlari bilan tanishish), "Crafts" (qo'l mehnati yordamida turli narsalar yasash), sing a song (qo'shiq kuylash) kabi ta'limiy faoliyat turlaridan foydalanishi yosh bolalarda til o'rganish ko'nikmalarini shakllantirishdagi maqbul usullardandir. Bu orqali bolalarning so'z boyligini, tasavvurini, ijodiy fikrlashini kengaytirish va rivojlantirib borish imkoniga ega bo'lamiz.

Ingliz tilida shakllar, ranglar va raqamlar haqida tushuncha berishda blokklar, kubiklar va lego o'yinchoqlaridan foydalanish bolani fikrlashga undaydi va biror ish qilishda uning ijodiy

qobiliyatini yuzaga chiqaradi. Bu o'yinlar vositasida uning ingliz tilida lug'at boyligini oshirish imkoniyati paydo bo'ladi. Ertak qahramonlarining obrazlari bolalarga tanishtirilayotganda ularning kiyimlarini kiyib rol ijro etish ingliz tilida olib boriladi hamda bu faoliyat yordamida bolaning so'z boyligi ortadi, tasavvuri, dunyoqarashi kengayadi. Ushbu ta'lim faoliyati orqali bolalar inson tana a'zolariga hamda kiyim-kechakka oid so'zlarni o'rganadi va amaliyotda qo'llash imkoniga ega bo'ladi.

Shuningdek, bolalar ertak qahramonlarini o'z tasavvurida jonlantiradilar, obrazga kirishadi hamda asosiy so'z va iboralarni qo'llashni o'rganadi. Bu ingliz tilidagi so'zlarni tinglab tushunish va yod olingan so'zlardan jumlar tuzish orqali gapirish mahorati rivojlanishiga xizmat qiladi. Bolalar hayvonlar ishtirok etgan turli qissa va hikoyalarni ham jon qulog'i bilan tinglaydi. Hayvonlarning rangli surati tasvirlangan rasmlar orqali ingliz tilida hayvonlar va ularning harakatlari, tovushlari haqida o'rganish bolalar uchun zavqli mashg'ulot hisoblanadi. Bolalarning ingliz tilida hayvon va hasharot nomlarini o'rganishi hamda murabbiy bilan birga ularning harakatlariga taqlid qilishi bolaga olam-olam zavq bag'ishlaydi.

Qo'l mehnati orqali bolalarga rang-barang narsalar yasash o'rgatilganda bolaning ijodkorlik qobiliyati rivojlanadi va bu faoliyat ingliz tilida olib borilganda lug'at boyligi oshadi. Bog'chada qo'g'oz

parchalaridan shakllar yasash, bo'yoqlar yordamida shakllarga rang berish yoki plastilindan turli narsalar yasash mumkin. Har qanday jarayon so'z va iboralardan xoli bo'lmasligi kerak. Har bir vosita va ashyo nomi bolalarga ingliz tilida yetkazilishi kerak. Bolalar yoshlikdan qo'shiq kuylashga moyil bo'ladi. Qo'shiq kuylash vositasida bolalar o'rgangan yangi so'zlarni ohangga solib aytishni o'rgatadi.

Bolalarning maktabda qanday o'qishi, yuksak maqsadlar bilan kamol topishi ko'p jihatdan oila muhiti, mahallaning e'tibori hamda maktabgacha ta'lim tashkilotidagi tarbiyaga bog'liq. Bolalarning ilk yoshida o'rgangan bilimi ajdodlarimiz aytganidek, "toshga bitilishi" bejiz emas. Shu nuqtayi nazardan kelib chiqqan holda, xorijiy tillarni ham bolalarga erta yoshda o'rgatish til ko'nikma va malakasini oson o'zlashtirishiga sabab bo'ladi. Ayniqsa, ushbu bilim, ko'nikma, malakalar turli o'yin va ta'limiy faoliyat orqali singdirib borilsa, bola xorijiy tillarni o'z ona tili kabi o'zlashtiradi. Kichik yoshdagi bolalarga til o'rgatish majburiyat sifatida emas, qiziqarli mashg'ulot tarzida olib borilishi, bir necha samarali usullardan foydalanib dars o'tish ularning kelajakda oladigan bilimlari uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi.

Nargiz ORTIQOVA,
Chirchiq davlat pedagogika universiteti o'qituvchisi,
Zuhra ABDUVOSIYEVA,
talaba

18 TA MUROJAAT YECHIM TOPDI

Namangan harbiy prokuraturasi tomonidan Yangi Namangan tumanida joylashgan chaqiriluvchilarni texnika mutaxassisligi bo'yicha tayyorlash markazi binosida ommaviy sayyor qabul hamda mehnat yarmarkasi o'tkazildi.

Sayyor qabulda tumandagi tashkilot va idoralardan tegishli soha mutaxassislari jalb qilinib, Milliy gvardiya va IIVga qarashli harbiy qismlar, tuman favqulodda vaziyatlar, qo'riqlash va mudofaa ishlari bo'limlarida xizmat qilayotgan harbiy xizmatchilar, Qurolli Kuchlar xizmatchilari, ularning oila a'zolari hamda harbiy pensionerlar va boshqa fuqarolar ishtirok etdi.

Qabulda ishga joylashish, imtiyozli uy-joyga ega bo'lish, muddatli ipoteka krediti asosida olingan turarjoy uchun to'langan pul mablag'larining soliq solinmaydigan qismini qaytarish hamda tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish, kommunal va boshqa masalalarda jami 18 ta murojaat qabul qilinib, shundan 11 ta murojaat joyida

qanoatlantirildi, 3 ta murojaat bo'yicha huquqiy tushuntirish berildi va 4 tasi tegishli tashkilotlarga yuborildi.

Namangan viloyati kambag'allikni qisqartirish va bandlik bosh boshqarmasi bilan hamkorlikda bo'sh ish o'rinlari

mehnat yarmarkasi o'tkazilib, unda 42 ta korxonalar va tashkilot o'zining 790 ta bo'sh ish o'rnini bilan qatnashdi.

Tadbirida ishtirok etgan fuqarolardan 16 nafarining doimiy bandligi ta'minlandi, 32 nafar fuqaroga turli korxonalar

va tashkilotlarga yo'llanmalar berildi, 49 nafariga huquqiy maslahatlar berildi.

Adliya kapitani Qurbondurdi POLVONNAZIROV, Namangan harbiy prokurorining yordamchisi

MA'NAVIYAT

ARMIYA PROKURORI KUNI

Nukus harbiy prokuraturasi tomonidan garnizon madaniyat va ma'rifat markazi binosida Armiya prokurori kuni tadbiri o'tkazildi.

Tadbirida Nukus harbiy prokurori tomonidan harbiy xizmatchilarga Qurolli Kuchlarda so'nggi yillarda barcha yo'nalishlarda olib borilayotgan islohotlar, yangilanishlar, harbiy xizmatchilar va oila a'zolarining ijtimoiy himoyasi masalalari, yangi qabul qilingan qonun hujjatlari bo'yicha tushuntirishlar berilib, ular tomonidan berilgan savollarga javob berildi.

Tadbir doirasida muddatli harbiy xizmatchilar o'rtasida "Zakovat" intellektual o'yini o'tkazilib, g'olib jamoalarga diplom va ajdodlar jasoratini aks ettiruvchi badiiy kitoblarni topshirildi.

Shuningdek, okrug hududida tashkil qilingan Amir Temur sinfida "Temur tuzuklari" asarining mazmun-mohiyati yuzasidan dars o'tkazildi hamda ajdodlar qahramonligi aks ettirilgan okrug muzeyiga tashrif buyurildi.

Adliya mayori Purxonaddin AKIMNIYAZOV, Nukus harbiy prokurorining yordamchisi

AYYOM SHUKUHI

YOSHLAR SAYLI

Toshkent harbiy prokuraturasi Ohangaron tumani hokimligi bilan hamkorlikda tuman Yoshlar markazi oldida Navro'z bayrami munosabati bilan "Yoshlar sayli" tashkil etildi.

Tadbirida mahalla fuqarolari, maktab o'quvchilari hamda Ohangaron tumanida joylashgan Mudofaa vazirligiga va DXX Chegara qo'shinlariga qarashli harbiy qism harbiy xizmatchilari ishtirok etishdi.

Bayram tadbirini Toshkent harbiy prokurori Akbar Boboyev hamda tuman hokimi Abdurasul Abdullayev kirish so'zi bilan ochib, barchani yaqinlashib kelayotgan Navro'z bayrami bilan qutlab, xalq va armiya - bir tan-u bir jon ekanligini yana bir bor ta'kidlab o'tishdi.

Tadbir doirasida yoshlar orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib etish maqsadida tumanda joylashgan maktab o'quvchilari hamda mahalla yoshlari o'rtasida velokross bo'yicha musobaqa tashkil etilib, g'oliblar aniqlandi va ularga esdalik sovg'alar topshirildi.

Shu bilan birga jangovar harbiy texnikalar, qurol-aslahalar, harbiy xizmatchilar tomonidan tayyorlangan qo'l yangi chiqishlari namoyish etildi. Qurolli Kuchlar akademiyasi harbiy orkestr jamoasi tomonidan tayyorlangan konsert dasturi tadbir ishtirokchilariga bayramona kayfiyat ulashdi.

Tadbir davomida Yoshlar markazining hovlisida sumalak va bahoriy taomlar tayyorlanib, dasturxonaga tortildi.

Adliya podpolkovnigi Alisher QURBONOV, Toshkent harbiy prokurorining yordamchisi

MASHG'ULOT

BILIM VA KO'NIKMALAR OSHIRILDI

Buxoro harbiy prokuraturasi tashabbusi bilan prokuror-tergov xodimlari va garnizon hududida joylashgan harbiy qism hamda muassasalarning tergovga qadar tekshiruvni amalga oshiruvchi mas'ul shaxslarning faoliyatidagi ko'nikmalarini oshirish maqsadida IIVning tegishli soha mutaxassislari ishtirokida nazariy va amaliy o'quv mashg'uloti o'tkazildi.

Mashg'ulot o'tkazilishi davomida sud-tibbiy ekspertiza va IIB tegishli ekspertizasining soha mutaxassislari hamda prokuratura, IIBning maxsus avtomashinalari hamda jihozlari yordamida qotillik, nomusga tegish, yo'l-transport hodisalari va boshqa holatlar bilan bog'liq jinoyatga oid ariza, xabar hamda boshqa ma'lumotlar yuzasidan hodisa sodir bo'lgan joyni ko'zdan kechirish va dalillarni to'plash, ularni rasmiylashtirilishning protsessual tartibi nazariy hamda amaliy yo'llar bilan o'rgatildi.

Bundan tashqari, o'quv mashg'uloti davomida soha mutaxassislari tomonidan harbiy qism hamda muassasalarning tergovga qadar tekshiruvni amalga oshiruvchi mas'ul shaxslariga huquqbuzarliklarning sodir etilishi sabablari va shart-sharoitlari, huquq-tartibot hamda harbiy intizomni mustahkamlashning zarur choratadbirlari yuzasidan tegishli tavsiyalar berilib, huquqiy ko'mak ko'rsatildi.

Adliya podpolkovnigi Sobir TEMIROV, Buxoro harbiy prokurorining katta yordamchisi

MEHNAT YARMARKASI

MONOMARKAZDA BANDLIK

Jizzax harbiy prokuraturasi tashabbusi bilan shaharda joylashgan "Ishga marhamat" monomarkazida harbiy xizmatchilarni ish bilan band bo'lmagan oila a'zolarining bandligini ta'minlash maqsadida mehnat yarmarkasi o'tkazildi.

Unda harbiy xizmatchilarning oila a'zolarini kasb-hunar va tadbirkorlikka o'qitish, ularni doimiy daromad keltiradigan mehnat hamda tadbirkorlik faoliyatiga jalb qilish orqali bandligini ta'minlash maqsadida monomarkaz faoliyati, o'qitish yo'nalishlari tanishtirildi.

Shuningdek, ishtirokchilarning 15 nafariga markazda o'zlari tanlagan yo'nalishlar bo'yicha imtiyozli yo'llanmalar topshirildi. Mehnat yarmarkasida kelib tushgan murojaatlar bo'yicha 18 nafar shaxsning ishga joylashtirilishi ta'minlandi.

Tadbir doirasida Jizzax harbiy prokurori tomonidan ommaviy sayyor qabul o'tkazildi.

Qabul davomida jami 100 nafardan ortiq harbiy xizmatchi, ularning oila a'zolari va fuqarolar ishtirok etib, murojaatlarning 7 tasi joyida ijobiy hal qilindi, 18 ta murojaat bo'yicha tegishli soha mutaxassislari tomonidan tushuntirish berildi va qo'shimcha muddat talab qilinadigan 5 ta murojaat nazoratga olinib, tegishli davlat tashkilotlariga yuborildi.

Adliya mayori Sardorxo'ja ABROROV, Jizzax harbiy prokurorining yordamchisi

**SO'NGGI YILLARDA
QO'SHINLARIMIZ ZIMMASIDAGI
MURAKKAB VAZIFALARNI
ISHONCHLI BAJARISH BILAN BIR
QATORDA, XAVF-XATARGA QARSHI
MUNOSIB ZARBA BERA OLADIGAN
QUDRATLI, TEZKOR VA SAMARALI
KUCHGA AYLANIB BORMOQDA.**

YANGI UYLAR NASHIDASI

Bunga, o'z navbatida, ularga ko'rsatilayotgan ijtimoiy ta'minot, rag'bat va e'tiborning ham o'rni beqiyos. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qaroriga muvofiq, harbiy xizmatchilarga turarjoy sotib olish (qurish) uchun uzoq muddatli imtiyozli ipoteka kreditlari hamda yakka tartibda uy-joy qurish uchun yer uchastkalari

berilayotgani fikrimizning yorqin misolidir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 25-avgustdagi 362-sonli qaroriga asosan hamda 4-mart – O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Qorovul qo'shinlari kuni tashkil etilgani munosabati bilan Ichki ishlar vazirligi Qorovul qo'shinlari tasarrufidagi harbiy qism harbiy

xizmatchilariga uzoq muddatli imtiyozli ipoteka krediti asosida qurib bitkazilgan ko'p qavatli uy-joylar tantanali ravishda topshirildi.

Tadbirda Qorovul qo'shinlari qo'mondonligi, Chirchiq shahri hokimligi va Chirchiq shahri harbiy prokuraturasi rahbariyati so'nggi yillarda davlatimiz rahbari tomonidan Qurolli Kuchlar tizimidagi harbiy xizmatchilarni ijtimoiy himoya qilish

borasida samarali ishlar olib borilayotganini e'tirof etib, xonadon sohiblarini ushbu quvonchli kun bilan muborakbod etdi.

Tadbir davomida harbiy xizmatchilarga yangi xonadonlarning kalitlari, shuningdek, Qorovul qo'shinlari qo'mondonining qimmatbaho sovg'alari topshirildi.

O'z muxbirimiz

✓ KELAJAGIMIZ EGALARI

“VATAN TAYANCHI” – MUNOSIB IZDOSHLAR

Mudofaa vazirligi huzuridagi “Vatan tayanchi” bolalar va o'smirlar harbiy-vatanparvarlik harakatining Farg'ona viloyatidagi a'zolari soni 17 571 nafarga yetdi. O'quvchi-yoshlarga a'zolik guvohnomasi hamda “Vatan tayanchi” ko'krak nishonlari tantanali tarzda topshirildi.

Qo'qon shahrida joylashgan tarixiy Xudoyorxon o'rdasida Sharqiy harbiy okrug qo'shinlari qo'mondonligi, davlat va jamoat tashkilotlari vakillari, ota-onalar, keng jamoatchilik ishtirokida bo'lib o'tgan tantanali marosimda so'zga chiqqanlar minglab yoshlarni jipslashtirgan “Vatan tayanchi” guruhlarini oldidagi muhim vazifalar, maqsadning qamrovi va ulug'vorligi, bolalar hamda o'smirlarni Vatanga sadoqat, xalqqa muhabbat, harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash haqida fikr yuritib, samimiy tilaklarini bildirdilar.

Tadbirda “Vatan tayanchi” otryadi faoliyatida faol ishtirok etgan, umumta'lim maktablarini namunal xulqi, tashabbuskorligi, namoyish etgan holda a'lo baholarga tamomlagan harakatning har bir guruhidan bir nafar a'zosiga Mudofaa vazirligi tomonidan belgilangan tanlov tartibiga muvofiq, oliy harbiy ta'lim muassasasiga o'qishga kirish uchun imtiyozli tavsiyanoma topshirilishi haqida ham ma'lumot berildi.

Marosim harbiy xizmatchilarning ko'rgazmali chiqishlari bilan davom etdi.

Podpolkovnik Faxriddin NUTFILLAYEV,
Sharqiy harbiy okrug matbuot xizmati boshlig'i

✓ E'TIBOR

GO'ZALLIK SIYMOLARI

Ayollarni, qizlarni bahorga qiyoslashadi, bahorni esa ularga. Go'zallik, nafosat, yangilanish, bahor va ayol tushunchalari uyg'unlashib ketadi.

Bahor nafasining kirib kelishi ham 8-mart – Xalqaro xotin-qizlar bayrami bilan hamohang kechadi. Mudofaa vazirligi Markaziy harbiy klinik gospitalida xotin-qizlar bayram munosabati bilan yana bir bor ehtirom etilib, tabriklar og'ushiga olindi.

Keyingi yillarda mamlakatimizda xotin-qizlarning jamiyatimizdagi o'rni va mavqeyini, ularning ijtimoiy-siyosiy hayotimizdagi nufuzini oshirishga davlat siyosati darajasida e'tibor berilyapti. Eng muhimi, nozik qalb sohiblariga ko'rsatilayotgan yuksak e'tibor, ehtirom sabab ularning har jabhada faolligi ko'zga tashlanmoqda.

Sharafli kasb – harbiylikni tanlab, tinchlik va osoyishtalikni ta'minlash yo'lida fidokorona xizmat qilib kelayotgan ayollarimizning fidoyiligi, burchiga sadoqatini ko'rganimizda ko'ngildan cheksiz faxr, iftixor tuyg'ulari kechadi.

Markaziy harbiy klinik gospitalida o'tkazilgan tadbir avvalida mudofaa vazirining harbiy va Qurolli Kuchlar xizmatchi ayollariga yo'llagan bayram tabrigi o'qib eshittirildi. So'ngra so'zga chiqqanlar ayol harbiy xizmatchilarning Xalqaro armiya o'yinlarida, turli musobaqalarda erishayotgan yutuqlarini, qo'lga kiritayotgan natijalarini, ularning kasbiy mahorati va tajribasini alohida e'tirof etdi.

Tadbirning badiiy qismida xalqimizning sevimli san'atkorlari tomonidan ijro etilgan kuy-qo'shiqlar ayollarimiz uchun haqiqiy bayram tuhfasini bo'ldi.

Sh. EGAMBERDIYEV,
«Vatanparvar»

«ВАТАН МАНЗУМАСИ»

@Vatanparvargazetasi_bot
"Vatanparvar" birlashgan tahririyati bilan bog'lanish uchun telegram bot

SHU SONNING
ELEKTRON SHAKLI

ЯНГИ ШАКЛ, ЯНГИ РАКУРС

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ҳавфсизлик кенгашининг жорий йил 13 январь кuni бўлиб ўтган йиғилишида ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ва жанговар гайергарлигини янада ошириш, ёшларда ватанпарварлик туйғусини юксалтириш, кўшинларда маънавий-маърифий, маданий ишларни ривожлантириш бўйича давлатимиз раҳбари томонидан қатор тавсиялар берилган эди.

Айтиш керакки, дастурдан ўрин олган ҳар бир шеър, ҳар бир кўшиқ ва ҳар бир чиқиш бир-бирига узвий боғланган. Томошабин диққати бир лаҳза ҳам бўлинмайди. Бу турли қатлам вакилларида иборат кузатувчи жамоалар мисолида ҳам яққол намоён бўлди.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Исажон Султоннинг «Билга ҳоқон» романидаги Билга ҳоқон тилидан айтилган қуйидаги чақириқ залдаги ёшу қарини тўлқинлантириб юборди, томирларида оқаётган шиддатли, курашувчан қонни гупиртирди:

«Менинг бекарлим, будуним. Хоқонингдан, бекарлингдан, ер-сувингдан айрилма!

Туркий будун, тўғри бўл – эзгу бўласан. Уйингга кирасан, қайғусиз бўласан.

Мангу тош йўдириб ёздирдим. Кўнглимдаги сўзимни ёздирдим.

Кўнглимдаги сўзим шудир:

Эрдан қул бўлмас!

Алдан қул бўлмас!

Биздан қул бўлмас!»

Адабий-маърифий кечада ҳар бир чиқишнинг маъно-мазмунини ифодаладиган, унинг таъсирчанлигини оширишга хизмат қиладиган видеолар, театрлаштирилган бадиий композициялар ҳам намоиш қилинди. Ватан ҳимояси йўлида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар хотираси ёд этилди, марҳум шоирларнинг овозларидан – ўзлари ўқиган шеърлардан ҳам унумли фойдаланилди. Она юртнинг улуғ фарзандлари, бетакрор ижодкорлари ёдга олинди.

«Ватан манзумаси» номли адабий-маърифий кечада таҳририятимизнинг икки нафар аъзоси – катта лейтенант Исламжон Қўчқоров ва Қуроли Кучлар хизматчиси Беғали Эшонқулов ҳам ўз ижод намуналари билан иштирок этиб, томошабинлар эътирофига сазовор бўлди.

Ўз мухбиримиз

Пойтахтимиздаги Анжуманлар саройи ва «Туркистон» санъат саройида ўтказилган «Ватан манзумаси» номли адабий-маърифий кеча ана шу вазибалар ижросининг ўзига хос кўриниши бўлди. Дастлаб Анжуманлар саройида ўтказилган кеча кенг жамоатчилик томонидан жуда илиқ кутиб олинди. Шундан сўнг мазкур адабий-маърифий дастур 11 кун давомида «Туркистон» санъат саройида намоиш этилди.

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Маданият ва туризм вазирлиги, Ёзувчилар уюшмаси, Республика Маънавият ва маърифат маркази ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур кечада Ватанни улуғловчи куй-кўшиқлар, оташнафас шоирларнинг шеърлари янгради. Мамлакатимиздаги тинч ва осойишта, ҳавф-хатардан холи ҳаёт, ижтимоий барқарорлик, ҳамжихатлик, тўқислик ва фаровонлик, оқибат, ўзаро меҳр ҳамда мурувват муҳити олий қадрият экани ёрқин ва бетакрор мусиқий дастур орқали ўз ифодасини топди.

Юртимиздаги тинчлик ва тотувлик, аҳиллик ва ҳамжихатликни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш наинки ҳарбий соҳа вакиллари, балки барча ҳамюртларимиз, айниқса, ёшларнинг муқаддас бурчи экани ранг-баранг мусиқий чиқишлар воситасида яна бир карра намоён бўлди.

<p>VATANPARVAR</p> <p>MUASSIS</p> <p>ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI MUDOFAA VAZIRLIGI</p> <p>www.mudofaa.uz</p>	<p>Tahririyat kengashi: general-mayor Hamdam Qarshiyev polkovnik Otabek Yuldashev polkovnik Alisher Boboxonov Maqsud Abilov</p> <p>Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi. Mualliflar fikri tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.</p> <p>Gazeta Mudofaa vazirligi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar departamenti – "Vatanparvar" birlashgan tahririyatining kompyuter markazida sahifalandi.</p>	<p>Bosh muharrir: podpolkovnik Ahror Ochilov</p> <p>ISSN 2010-5541</p> <p>Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2008-yil 6-iyunda 0535 raqami bilan ro'yxatga olingan.</p> <p>Telefonlar: kotibiyat: 71 260-36-50 buxgalteriya: 71 260-35-20 yuridik bo'lim: 71 260-29-41 faks: 71 260-32-29</p>	<p>Navbatchi: katta leytenant Dilshod Ro'ziqulov Sahifalovchi: Begali Eshonqulov Musahhih: Sayyora Meliqo'ziyeva</p> <p>Buyurtma: Г-0305 Hajmi: 6 bosma taboq Bichimi: A3 Adadi: 35 507 nusxa Bosishga topshirish vaqti: 14:00 Topshirildi: 14:30</p> <p>Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar. Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop etilishiga "O'zbekiston" NMIU mas'ul.</p>	<p>Gazeta juma kuni chiqadi. Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqqa boshlagan.</p> <p>Nashr ko'rsatkichi: 114. Bahosi: kelishilgan narxda.</p> <p>"O'zbekiston" nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.</p> <p>1 2 3 4 5 6</p> <p>Manzilimiz: 100164, Toshkent, Universitet ko'chasi, 1-uy.</p>
	<p>t.me/mv_vatanparvar_uz t.me/mudofaavazirligi</p> <p>www.mv-vatanparvar.uz www.mudofaa.uz</p> <p>mudofaavazirligi</p> <p>mudofaavazirligi</p> <p>www.youtube.com/c/UzArmiya</p>			